

308693

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1915 సం. అక్టోబరు నెల 20 వ తేది బుధవారము

No 172

నంపుటము. 2.

రాక్షసనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩

సంచిక ౧౭౨

Amrutanjana

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో నహ సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుబొట్ట పోగొట్టును
చర్మనొప్పుల బాధదోలును. పొట్టచొగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.

ప్రతిఇంటనుండదగిన చౌకయైన నైద్యసహాయము
సునాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.
7, తిరువెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక - దినపత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రూ. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసములకు	...	" 1-4-0

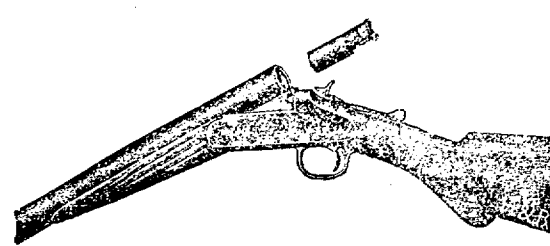
ఆంధ్రపత్రిక - వారపత్రిక

12 మాసములకు	...	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.

చెన్నపురి.

తుపాకులు! తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు, వోటాలు, మందు
మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా
విక్రయించబడును. నలయువారు క్యాటలాగులు
ఈ అడ్డనుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో,
12, పాపన్న బ్రాహ్మే, మదరాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, శ్రీరామకృష్ణము, ముగ్ధత్వమూర్త్యుముగ లిఖింపబడినవి.
డిసంబరనెల 31 వ తేది లాల్లుగ నొకసారిగ వాడుగు రూపముల విలువగల మామండల గొనవారలకు
క్యాలండరు బహుమతిగా బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బితో రూ. 0-8-0; డబ్బు 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము	పండ్లపొడి	మోహినీ తైలము
డబ్బి 1-కి 0-4-0.	డబ్బి 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చొట్టలలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తిరువెట్టివీధి, మదరాసు.

ఈ యాధ్యమనక క్యాలండరుల కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే సంపుటించిన
యాశాభంగము గలుగదు.

ఆకాశ విమానములు.

వీనిని గుఱించి యిదిగఱ తెలుగులో వ్రాసి
యుండలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము,
అవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా
వివరింపబడినవి. చిత్రపటము లనేకములు కలవు. వెల 0-8-0

గౌతమ బుద్ధుడు.

ఇందు సులభతైలిలో బుద్ధునిచారిత్ర మునదిగఱ కవచ
రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. చిత్రపట
ములు చేర్చబడినవి. 0-4-0

పాలన రై రామమూర్తిగారు.

టిరువెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1-కి రూ. 3-4-0

కృష్ణవర్ణి తులం 1-కి రూ. 50-0-0

కనకవర్ణి తులం 1-కి రూ. 0-10-0

గోకోజడము తులం 1-కి రూ. 7-0-0

కుంకుమ పువ్వు తులం 1-కి రూ. 2-0-0.

మోహినీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో, 7, తిరువెట్టివీధి, మదరాసు.

"ఆనంద గ్రంథమాలయందలి ప్రథమకుసుమము"

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రపత్రిక.

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 అతిసుందరమైన
చిత్రములు బుద్ధివి. కొన్ని ప్రభులే విగిరి యుండుటవల్ల కీక్రమ
ములో వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

బాల. ఆర్యాధ్యాకాండములు-గిం పాస్టకాగితము కాళి
కోటైండు గిల్లుచేరు. ౧ సంపుటము ౪౦ పటములు 3 రూ
ఆరణ్య. కిష్కింధా, సుందరకాండములు-గిం పాస్టకాగి
తము కాళికోటైండు ౧ సంపుటము ౪౦ పటములు ౪ రూ
యథకాండము-మూడుభాగములు, 3౪ పటములు 3 రూ
తైజసీయోడివ. ౪౦ పాస్టకాగితములవైన మంచిఅచ్చు,
మేలైనకాళికోటైండు, బాల, ఆర్యాధ్యాకాండములు గిం
డిటో ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గిం
డిటో యథకాండము మూడుభాగములు సంపుటము ౪ రూ
కీర్తిరామకాలనిష్ఠములు ౦ రూ

వైగంధములకు తిపాళాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో,

ఆనందమురాలయము, మదరాసు.

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0

మోహినీ తైలము
మొదలగు సామానులు
నాలుగు అణాలకు
కొని నాలుగైదు
సారులు రాచివలె
చెల వామర నిర్మా
లయిగును. నడయ
కాని యెడిగ వి
నాలుఅణాలకు తిరిగి
బిగి కొన వచ్చును.

ఈతైలమును ఒకసారివాడిన నుభవపక్షలగు. దీనిని
రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కదు.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తిరువెట్టివీధి, మదరాసు.

తీర్చివేసే షరతుగల ఇండియా గవర్నమెంటువారి బుణము.

జనులు పోస్టాఫీసు ద్వారా పైకమును చెల్లించే విషయములో షరతులను గురించిన నోటీసు.

గవర్నమెంటువారు ఈసంవత్సరపు బుణమును నూటికి 4 చొప్పున వడ్డీ యిచ్చే పరిమితిగా ఒక కొత్త ప్రకారము తీర్చివేసినారు. ఇది 1920 వ సంవత్సరము నవంబరు నెల గవర్నమెంటువారికి ఇచ్చేయవలసిన దానిని గూడగా తీర్చివేయవలసి. కాని గవర్నమెంటువారికి ఇచ్చేయవలసిన దానిని 1920 వ సంవత్సరము అక్టోబరు తర్వాత ఎప్పుడైనను తీర్చివేయవచ్చును.

2. కిలీట్రా, మదరాసు, బొంబాయి సగర ములలోను ఇతర ముఖ్య ప్రదేశములందును మామూలు వడ్డీ ప్రకారము దరఖాస్తులమీద 4½ కొట్లరూపాయల బుణము ఇదివరకే తీయబడినది. అంతటితో ఆ బుణము నిలువబడినది. కాని యిదిగాక, కొద్దికొద్ది మొత్తములుగా బుణమును ఈయ గోరువారు సేవింగ్సు బ్యాంకి పనిచేయు మిక్కిలి సమీపమునందున్న పోస్టాఫీసు ద్వారా సదరు (బుణమున) పైకము కట్టటకుగాను వారికి వడ్డీకముగా వీలుకలుగ జేయబడినది. వారు సేవింగ్సు బ్యాంక్ లో పైకము కట్టుచుండువా రైనను కాకున్నను ఇట్లు (బుణమునకై) పైకము కట్టవచ్చును.

పైకముకట్టట ఎట్లు.

3. పోస్టాఫీసు ద్వారా అక్టోబరు 30 వ తేది లోగా ఎప్పుడైనను దరఖాస్తులు చేయవచ్చును.

4. పూరావందలు గల రూపాయల మొత్తమునకు షరతులు చేసికోవచ్చును; కాని ఆ మొత్తము ఒకవంద రూపాయలకు తక్కువగా ఉండరాదు. మరియు ఏయొక్క షరఖాస్తు దారుని విషయములోనైనను రూ. 5,000 లకు మించను గూడదు.

మరియు: ఒక షరఖాస్తుదారుడు ఇదివరకే నూటికి 8½ వడ్డీ పొందిన పోస్టాఫీసు ద్వారా పుచ్చుకొని యున్న వాడైనను ఇప్పుడు అతడు రూ. 5,000 వరకు కొత్త బుణమునకు షరఖాస్తు పెట్టుకోవచ్చును.

5. షరఖాస్తు పెట్టుకొన గోరేమనిషి ఈ కింది సమూహాను పూర్తిచేయవలెను ఈ సమూహా సేవింగ్సు బ్యాంకి పనిచేయు ప్రతిపోస్టాఫీసు నద్దను కూడ దొరుకును. అప్పుడే, అతడు ఎంత మొత్తమునకై షరఖాస్తు పెట్టుకొనునో అది పూర్తిగా చెల్లించవలయును. ఈ కార్యము నిమిత్తము అతడు సేవింగ్సు బ్యాంక్ లో సామర్థ నిల్వలవాడైనయెడల సేవింగ్సు బ్యాంకి లెక్కలో తనపేరు ఉన్న పైకమును వినియోగించ వచ్చును, లేదా తిన్నగా రొక్కరూపము గాన (షరఖాస్తు మొత్తమును) చెల్లించవచ్చును. షరఖాస్తుదారుడు స్వయముగా పోస్టాఫీసుకు వెళ్లవచ్చును. లేదా తన మనిషిని పంపవచ్చును. ఇట్లు చెల్లించిన మొత్తము లన్నింటికి రసీదులు ఇయ్యబడును.

6. షరఖాస్తుదారుడు చెల్లించే ప్రతి రూ. 100 కును ఆ మొత్తపు గవర్నమెంటు ప్రామిసరీ నోట్లు అతనికి యివ్వబడును.

ప్రామిసరీ నోట్లు ఎవరివద్ద ఉంచుకోవలసినది.

7. ఆ ప్రామిసరీ నోట్లను షరఖాస్తుదారుడు తనవద్దనే ఉంచుకొన వచ్చును లేదా అంతకుంటే మేలని తనకు తోచినయెడల తన తరపున పోస్టాఫీసు అధికారులవద్దనే వానిని ఉంచుకోవచ్చును. షరఖాస్తు సమూహాను పూర్తిచేయునపుడు ఈ రెండు షరతులలో ఏది తనకు ఇష్టమోదాసిగో తెలుప

వలయును. ఆ నోట్లను తనయొద్దనే అతడు ఉంచు కొనుగోరునెడల అవి అతనికి అందజేయుటకు ఎప్పుడు సిద్ధముగానుండునో పోస్టాఫీసువారు అతనికి తెలియ జేయుదురు; అతడు స్వయముగా వచ్చి నోట్లను సేయడల అవి అతనికి అప్పగింపబడును. వానిని పోస్టాఫీసు నోట్ ఉంచుకోవలెనని అతడు నిశ్చయించునెడల అతడు స్వయముగా నోట్లను కావలసిన దని కోరబడడు. కాని అవివచ్చియున్న పనియను అతనితరపున అవి (పోస్టాఫీసులో) ఉంచబడి యున్నవనియును సమాచారమును అతనికి పోస్టాఫీసువారు తెలియ జేయుదురు. తర్వాత ఒకప్పుడు అతడు ఆ నోట్లను తనవద్దనే యుంచుకోవలెనని కోరేయెడల అప్పుడు అవి అతనికి అప్పగింపబడును.

వడ్డీ చెల్లించుట.

8. సంవత్సరమునకు నూటికి 4 చొప్పున వడ్డీ అర్థ సంవత్సరవారిగా అనగా ప్రతి సంవత్సరము మేసెల 31 వ తేదీన నూటికి 2 ను నవంబరు నెల 30 వ తేదీన నూటికి 2 ను చెల్లించబడును. (షరఖాస్తుదారుడు) పైకముచెల్లించిన తేదీనుండి వచ్చే నవంబరు 30 వ తేదీవరకు గల చిల్లరరొజులకు, అతడు ప్రామిసరీ నోట్లను తనయొద్దనే యుంచుకొను నెడల అతనికి ఆ నోట్లు అప్పగించునపుడు రొక్కముగా చెల్లించబడును; అతడువానిని పోస్టాఫీసు అధికారులవద్ద ఉంచుకొనే యెడల ఈక్రింది పార్గా పులో చెప్పియున్న సేవింగ్సు బ్యాంకి లెక్కలలో ఆపైకము జమకట్టబడును.

షరఖాస్తు సమూహా.

1915 వ సంవత్సరము జూలై నెల 28 వ తేది గల ఇండియా గజెటు ఎక్స్ ప్లాన్ డిసరీలో చేసిన ప్రకటనలో ప్రచురము చేసిన నూటికి నాలుగుచొప్పున వడ్డీగల తీర్చివేసే షరతుగల బుణములో
రూపాయల మొత్తమునకై యిందుమూలమున నేను _____
షరఖాస్తు పెట్టుకొనుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను షరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తము నకు సమానమయిన రూ. _____ ను దీనితో నేను డిపాజిటు చేయుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను షరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తము నకు సమానమయిన రూ. _____ ను పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బ్యాంకి లో నాపేరు జమయై నిల్వఉన్న మొత్తములోనుండి సిద్ధపరుప గోరుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను షరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తము నకు గాను దీనితో రూ. _____ ను నేను డిపాజిటు చేయును మరియు మొత్తము అనగా రూ. _____ నాపేరు సేవింగ్సు బ్యాంకిలో నిల్వ ఉన్న మొత్తమునుండి సిద్ధపరుప గోరుచున్నాను.

నాపేరుకు ఏర్పడువలసిన బుణపు మొత్తము నాతరపున పోస్టు అండు తెలిగ్రాఫుల అకౌంటెంటు జెనరలుగారిచే ఉంచుకోబడి (దానిమీద) వడ్డీ ఆయా కాలములలో నా పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బ్యాంకి లెక్కకు జమకట్టబడవలెనని కోరుచున్నాను.

నాపేరుకు ఏర్పడువలసిన బుణము మొత్తము ఈక్రింది మొత్తముల ప్రామిసరీ నోట్లుగా నాకు అప్పగించ గోరుచున్నాను.

నేను
పైవిలాసము _____
1915 వ సం॥ _____ తేది.

ఇక్కడ ఉన్న సమూహాను కావలయునని చించి ఉపయోగపరచుకోవచ్చును.

వ. బట్టర్ ఫెల్డ్.
చీఫ్ సెక్రటరీ.

అనవసరమైన క్లాజులను కొట్టి వేయవలెను.

అనవసరమైన క్లాజులను కొట్టి వేయవలెను.

ఒక చిత్రకథ

బ్యాంకు దివాలా.

కాశీ నాథ్, విశాఖ, పాండురంగ్, మాధవ్, అను నలుగురు బంబాయిలో ప్రభుత్వం జేరినట్టివారు. వీరితోడి ఒక్కొక్కరికి 50,000 రూపాయల కొక్కమునొసంగి మృతినొందెను. 1906-1907 సంవత్సరములలో స్వదేశీయోద్యమము విజృంభించుచున్న కాలములలో స్థాపించబడిన స్వదేశీ ధనాగారమును ఇండియన్ స్టీల్ పాంథలో వీరు ఇతర బ్యాంకులకంటె అధిక వడ్డీ లభించుచుండుటచేత సొమ్ముపంతులము దాచుకొనిరి. 1918 లో ఇండియన్ స్టీల్ పాంథ దివాలా తీసుటచే సొమ్ములకు తయారైనది. అన్నతమ్ములు కేసుపడినను ఆ రోజున దసరా పండుగ యగుటచేత నాలుగవవాడు మాధవుని యింటికి భోజనమునకు వెళ్ళిరి. దివాలా వార్తనన్నడే విని గుండెలు కొట్టుకొనుచు, ఏమిచేయుటకును తోచక, ఒక్కదినము క్రితము భాగ్యవంతులుగా నున్న వారు దురదృష్టవశాత్తూ నిరుపేదలుగా మారిపోయి, సామాన్య జనుల స్థితికి వచ్చుట వారి మనస్సున కమితకష్టముగా నుండెను. ఆ బ్యాంకు మేనేజరు పారికండ్ల యెదుట నన్ను వో వానిని ఎరుకలూ నున్నులేవండ పోడి పోడిగా జేసివైచియుంటున్నాడు. మొదటి ముగ్గురు అన్నదమ్ముల భాగ్యవంతుల భర్తలకంటె ఈ దురదృష్టము దుస్సహనీయమయ్యెను. భాగ్యవంతులుగా నుండి, అన్ని సౌఖ్యముల ననుభవించుచు, తోడి స్త్రీలలో గొప్పగా మెరుపుచున్న వారు అదృష్టవశాత్తూ తక్కువ వడ్డీలకు బకల న వైచుచుండి క్రిందికి జారిపడుట, బాగుగాజ్ఞి ఇష్టము వచ్చిన వారి మీద నికముందు ధారాశాసనము ఖచ్చితమైనట్లు సాక్షులేవండపట్టి, పెండ్లిండ్లకు పేదరికములకు గుఱువుబుడ్డనెక్కి రాణీలవలె నికముందు వస్తుభాగ్యము తప్పిపోవుట, తమబిడ్డల పెండ్లిండ్లను గొప్ప వైభవముతో జేయవలయునను అతలు మంటగలియుట పెద్దపెద్దవారితో వియ్యమందలముననుకొరికలు అంతర్ధానమునకు, తామును ఇతర యాడువారివలెనే బీదవారయి, ఏనెలకానెల ఏదోపనిచేసి మగవారు సంపాదించు రూకలమీదనే ఆధారపడి యుండవలసియుండుట, ఇంటిలోని నౌకవలను చాలమట్టుకు తొలగింపవలసియుండుట—ఇంతింతటి వ్రాయకేల—స్వస్థములొనండి ఒక్కసారి రకములొవారి పడవలసివచ్చుట, ఈ స్త్రీత్రయమున కెంతమాత్రమును గట్టిపడికాదు. ఎన్ని పర్యాయములు బ్యాంకుమేనేజరు, డైరెక్టరులు శిషివబడితో ఎవరు చెప్పగలరు? మాసొమ్ము ఎందుకుపోవలెను, మే మెందుకు దరిద్రులము కావలెను, మేమేమి పాపముజేసి నామ, ఈ పాడుబ్రతుకు ముందెవరు బ్రతుకగలరు అనునన్న లీలకలను అమితముగా వాధింపజొచ్చెను. అదిగాక ప్రభుత్వంలో స్త్రీలు వాగుగా ఇంగ్లీషు విద్యను గలచెదరు. రజస్వల వివాహములు తప్ప బ్యాంకువివాహములు వారిలో లేనేలేవు. మొదటి ముగ్గురు అన్నదమ్ముల భార్యలు లలితాబాయి, కేసరిబాయి, సీతాబాయి, మొట్టవ్యక్తియను పరిశ్రమరథును చదువుకొని నట్టివారు. విశ్వరంతములగు కుటుంబములలో జన్మించినట్టివారు. బొంబయి మహానగరములో స్థిరవాస మేర్పఱచుకొనుటచే రూపాయను కాసుగా ఖచ్చితమైనట్లు చేర్చుకొనినవారు.

విజయదశమి పండుగ రోజున చేయవలసిన భోజనమును వీరు చేయలేదు. తాపస్వరముచేత బాధపడి వారు చూచుకొన్న మును సయితము తిననాలనట్లు ఏవోరెండు సెతులను నోటితో జేసికొని అన్నదమ్ములకు, భార్యలకు, కర్తవ్యము నాచించి టకులు చాచడిలో సోఫాలపయన కూచుండిరి. “ఇటుకంటి దివాలా ఈ మధ్య ఎవరును తీసియుండలేదు. ఇక నేనేమి చేయుగలనో నాకుతోచుచున్నది. అధోగతిపాలయినాను” అని కాశీ నాథుడనెను. “మీరు నెలకు నాలుగువందల రూపాయల జీతముకదా. బ్యాంకు సొమ్ముపోయినను నుఖముగానుండవచ్చునే” యని మరలను ఇందిరాబాయి యనెను. “నీవొకను క్రొత్తసంసారము. పెండ్లియను రెండేండ్లు కాలేదు. నలుగురు బిడ్డలుపుట్టి ఒక్కొక్కరికి ఆరుపిల్ల పెట్టికయి పదివేల ఖచ్చితమైనవలసినవచ్చును సంకల్పింతు తెలుసును. ఇప్పుడేమి తెలియగలదు” కాశీ నాథుని భార్య లలితాబాయిపలికెను.

మీ పెద్దవూరై పెండ్లికి పదివేల ఖచ్చితమైనవలసినవచ్చునని యింకొకటి కాదు. అదియంతయు బూడిదతో పోసిన నెయ్యియే. ఇప్పుడెందునను కండ్లు తెలుచుకొని బాస గారిజీతము 400 రూపాయలతో హాయిగా నుండుము. హాయి నసొమ్ముకయి యెచ్చిలాభములేను” అని ఇందిరాబాయి యనెను.

గా “చాలు నీహితోపదేశమునకు నంతోమను” అని లలితాబాయి వెక్కిరించెను. కేసరిబాయి తనకు ఆరుగురు బిడ్డలు కలరనియు, వారిచదువుక ముందెట్లు సాగునాయనియు, వారికితగిన మనవులు ఎల్లవచ్చునాయనియు, తాను క్రొత్తగా చేయించదలచుకొనిన నగలను ఈజువత్తోనిక ధరించు భాగ్యముతప్పిపోయినదనియు, తన పెనిమిటికి కంపెనీలో నెల ౧ కి లభించు 150 రూపాయలతో సంసార మెట్లు మహాపట్టణములో జరుగునాయనియు విలపింపమొదలు పెట్టెను. ఇంకమాడన ఆమె సీతాబాయి గారికి బిడ్డలులేరు. భర్త బ్యాంకు సొమ్ముమీదకన్న వడ్డీని తిని జాలుచని ఉద్యోగమును మానుకొనెను. సీతాబాయి లేదీమజింఖానాకు వెళ్ళెను. గొప్పగొప్పస్త్రీలకు తలుచుగా విందులు చేయుచుండును. ఉన్న భాగ్యము 50 వేల యినను 50 లక్షలున్నట్లు నటించుచు, ఈరోజువఱకు సాటి వారిలో బహుగొప్పగా మెలగినది. సొమ్ముపోయినను భర్తకు పెద్దపనియైననులేదు. రేపటినుండి యు బ్రతుకుట యెటులనా? ఈగొప్పదర్బారుగలవారెవరిలలో తలయెత్తుకొని తిరుగుట యెటులనా అతలెందులు పాములవలె నామెనట్టి పీకుచుండెను. ఈ విధంబ్రతుకుంటె చచ్చుట యేమేలని గూడ ఆమెనన్న పర్యాయములు తలంచెను. పూరిమిష్టనచోట కట్టెలమ్ముగతి పట్టిన ఆయిఖులు నెవరు భరింపగలరు? గర్భవతిగా భార్య మొదలు సీతాబాయికి గొప్పగొప్పవారు పేరువ్యాంతు ఇచ్చినవారే. ఇప్పుడు సీతాబాయికి వారియందెట్లు పోవుటకయి గుఱువుబుడ్డని పెట్టుకొనుటకు సొమ్ములేదు. భావికము జూచినయెడల పేదరికము దొంగ్యము తప్పవలెయు కనుపడలేదు. విశ్వరథమును పోగొట్టుకొనినను మగవారు ఏవో యొక విధమున గడచిన దానిని మఱచిపోయి కాలానుగుణముగా బ్రతుకజూడను గాని, స్త్రీ బ్రతికి యున్నంతవఱకు పోయిన భాగ్యమునకు విలపించుచునే యుండును. పొత్త దర్బారు ఎప్పుడును నుఱువజాలరు. మంచితశతోనున్న తోడి వారిని జూచినప్పుడు ఓర్వలేని తనము పుట్టుచుండును. వారి తో పోల్చుకొని తనస్థితికి పరింత ఏర్పడుచుండును.

పోస్తువాడు ఒక యుత్తరమును తీసికొనివచ్చియిచ్చెను. అది ఈయన్నదమ్ముల పివతండ్రి గోవిందరావువలన వ్రాయబడినది. “ఈ దివాలావల తనజన్న సొమ్ము (85,000 రూపాయలు) పూర్తిగా పోయినదనియు, తాను నిరాధార డయినాడనియు, అన్న బ్రతుకులతోపాటుండి, బ్రతికిన స్వాల్ప కాలము గడపుకొనుటతప్ప వృద్ధుడయిన తనకు ఇంకొకమాగ్యము లేదనియు, వారెప్పుడు రచ్చయిన అప్పుడు బయలుదేరి వచ్చెదననియు” నాశికనుండి గోవిందరావు వ్రాసెను. ఉన్నదుఃఖములు చాలక కాటికి కాళ్ళుచాచుకొనియున్న ఈ మఱివానిని భరింపవలసిన లావు దుఃఖము నెవరు భరింప గలరని మొదటి ముగ్గురు కోడంద్రును అరిరి. ఇటుల మాటలాడుటలేకాదు. ఆయన మాపివతండ్రి. మాతండ్రివలెనే మమ్మును పెంచినట్టివాడు. ఆతనికి కడుపున పుట్టిన బిడ్డలులేరు. మేమే ఆతనిబిడ్డలమని భావించినట్టివాడు. కృపాప్రసూన సందాయనము మనమెట్లు విడనాడగలము. అదిజ్ఞానము. అంతరాత్మ సమృద్ధిమా” యని నాలుగవ సోదరుడు మాధవరా వనెను.

మొత్తము మీద విజయ దశమి దినము ఈ కుటుంబము వారికి ఇంట పీఠగ నెట్లిన దినము కంటె ఎక్కువగా దుఃఖ భోజనమయినదిగా నుండెనని వ్రాయ నవసరములేదు. సాయం కాలము ఎవరోవ్రసవారు వారివారి యిండ్లలోపోయిరి. ఒక్క బ్యాంకు మేనేజరు చేసిన ద్రోహము వలన నా పర్వదినమున నీ విధముగా నెన్ని సంసారములు పొడయి పోయినో ఎంత మంది ఉన్నారో యని యెచ్చుచుండితా ఆ పరమేశ్వరునికే తెలియవలయును.

నాలుగవకు మాడుడు మాధవ రావును, అతని భార్య ఇందిరాబాయియు సానడితో ఒంటరిగా కూచుండిరి. వారిచిన్ని కమారు దొకమూల అడుగొన ముండెను. అద్రుంప బోవుచున్న మూర్ఖుని బంగారు కిరణములు గలచూచుచుండ ప్రవేశించి ఇందిరాబాయి ముఖమునకు మరింత కాంతిని కలుగజేసెను. భార్య సొందర్యమును జూచి మోహ ముప్పటిల్లగా రెండు చేతులతో నామెను దగ్గరకు జేర్చుకొని మాధవరావు తనిది తీరున ట్లు ముంబున జేసెను. “ఇందిరా, ఈ కష్టములో చైర్యమును తెప్పటకయి నీవు లేని యెడల నేనేమియి పోవువాడనో” అని భర్త పలికెను. ఇందిరాదేవి సొమ్ము కయి తన యక్కలవలె ఒక్క నిమిషము మయినను చింతపడలేదు. భర్తకు సంపాదనయు నెలకు 75 రూపాయలుమాత్రమే! తానా ఇంటకు మీడియేటు పనితోనెగ్గినది!! ఈ 75 రూపాయలతోనే నాలుగూ కాలు గడవ

వచ్చునని చైర్యముగలిగినట్టిది. అవసరమునచోతానును ఏవీత కాలతోనో సుపాధ్యాయుని గాబ్రజేరించి తనసంసారము కష్టము పాలుకాకుండ గడపుటకయి నడుము కట్టుకొని నట్టిది. భర్తకు ఆ నేక విధముల జెప్పి దుఃఖోపశమనమును జేసెను. ఈ దంపతులు బొంబాయికి 20 మైళ్ళ దూరములోనున్న అంధేరిలో 10,000 రూపాయలకు ఒక చక్కని యు ద్యా నరమును భర్తకున్న చిన్ని గృహమును పుచ్చుకొనిరి. పట్టణమునకు రయలు మీద 30 నిమిషములలో రావచ్చును. ఇచ్చట ఆరోగ్యకంఠముగను నుఖముగాను ఉండును. ఇంటిసొమ్ముకు నెల ౧ కి ౧౨౦-౦-౦ రూపాయలిచ్చి వాయిదామీద తీర్చవట్లు ఒడంబడిక వ్రాసియిచ్చిరి. ఇప్పటికి 2000 రూపాయలుచెల్లెవి. బ్యాంకిదివాలా ఎత్తుటవలన మిగిలిన 8000 ఇచ్చుటకుకష్టమగును. చెల్లించిన 2000 పోగొట్టుకొనవలసినదేనాయను పెద్దనంకటము వీరికుండెను.

“ఈ యిల్లుకు పోగొట్టుకొనవలసినదేనా? నా 75 రూపాయలలో 15 రూపాయలిచ్చి ఏ రెండు దరిద్రపుగులనో బొంబాయిలో తీసికొని కాలము గడపవలసిన దురదృష్టమునకు పట్టినది. స్టీల్ బ్యాంకులోని సొమ్ము ఆకాశము ఎంత స్థిరముగానున్నదో అంతస్థిరముగానున్నదని నెననుకొనకపోయినచో ఈ యిల్లుతీసికొనక పోవుటయేగాక నిన్ను పెండ్లిసయితముజేసికొనునట్టి వాడనుగాను. కాని ఊపిరి ఉన్నంతవఱకును నకు ముడిజేయుటదినది. ఇదంతయు పాపము నిన్ను కడగండ్లలో క్రోయటకయి వచ్చినది. అని మాధవరా వనెను. “మీకు నేను, నాకు మీరు యున్నంతవఱకు కలిమిలేములు నువ నేమియుజేయజాలవు. మీతో రెండుపాడుగడులలోనేగాని, ఒక్క అరగదిలో నయినను స్వర్గములోనుండునంతమాత్రముగా కావుముచేయగలను. మీ 75 రూపాయలు నాకు 75 వేలరూపాయలు. ప్రతి నెలయును అందుతో గొంత మిగిలెదను”

“ఇందిరా! నీవంటి సతీ తిలక మీ లోకములో నుండబోదునుమా” యని భార్యకుభర్త ఆలింగనము జేసికొనెను.

“సతీయని పిలువదగిన ప్రతిస్త్రీయును నటుల జేసి తీరవలయును” అని ఇందిరాదేవి మాయనల్లెను. “కాని ఇటుకంటి చక్కని కుటీరమును గదిలి పెట్టి, ఆపాడుగలములలో వాసనలలో కొట్టుకొనుట మనయుద్ధానికి దుర్భరముగా నుండక పోయెనుమా” అని భర్తయనెను. “నిజమేకాని మనమేమిచేయగలము. నాకోక యాలోచన తోచుచున్నది. రాబోవునది ప్లేటెడినములు. నవంబరు మొదలు మే నెలవరకును మనముంటి నేభాగ్యవంతులయిన అడ్డెకిచ్చెరము. కండ్లకర్డుకొని నెల ౧ కి ౧౦౦-౦-౦ య అడ్డెయిచ్చెదరు. మనము యింటి వెళుక చిన్న పూరికొంపకు జేసుకొనవచ్చును. ఈవిధముగా ఆరు నెలలు గడచెనేని ఆపయిం జేవునున్నాడు. ఇంకొక మార్గమునప్పటికిమాపింపకపోకు” అని ఇందిరాబాయిఅనెను.

“ఓహో, ఇందిరా! ఎటుకంటియాలోచన నీకు పొడమినదే. మగవాడవయి పుట్టియున్నచో వ్యాపారములో తలలు మార్చుట్టివావునుమా” అబ్బా! ఈ బ్యాంకి దివాలాబాధ నామనస్సునుండి ఇప్పుడు తొలగిపోయినది. ఇందిరా! ఇందిరా! ఓ, నా ప్రాణేశ్వరీ! నీవు ఈసమయమును ఇంతధైర్యమును జెప్పక మా రుదినెలవలెనే ప్రవర్తించియుండినచో నాగతి అధోగతి అయియుండెడిది. నాకిట్టి సతీలలాహరీ సంసారందున కయి ఆడవడేవుని కల్లప్పుడు కృతజ్ఞుడనయి యుండెదను.” ఇందిరాబాయి తలచుచుచుకొని రెండుచేతులనుకలిపి తనకట్టి భర్తనొసంగినందునకు మనస్సులో జేవునికి వందనము లర్పించెను. “మీ వదినెల అప్పులు మీ వృద్ధుడగు పివతండ్రిగారు భారయి చెప్పనప్పుడు మీ రనిన మాటలకు తలందుకొనినప్పుడు నాకిట్టి భర్త గలడను గర్వమును నేనమితముగా పడుచున్నాను” అని ఇందిరాదేవియు ఆనంద వాష్పములను రాలెచ్చెను. నాశికలోనున్న వీరి పివతండ్రి పేర వచ్చిన యుత్తరములను ఆయన విప్పి చదువుచుండెను. మొదటి యుత్తరము కాశీ నాథుని భార్యయగు లలితాబాయి వలన ఈ విధముగా వ్రాయబడెను.

“పియయిన పినమామగారికి:—
మీరు కోరునట్లు మా యింటికియును మిమ్ముండు కొనుట బహుకష్టము. మా సొమ్ముతయు స్టీల్ బ్యాంకులో పోవుటవలన మా బీద చుట్టులకు మేము భరింప జాలము. నాశికరాకా గారు వృద్ధులయిన వారిక నాధాశ్రయమును కట్టించి నాకు గదా. అందులో మిమ్ము జేర్చుకొనెద రేమా ప్రయత్నింపుడు. లేనిచో బొంబాయిలోని ఆశ్రమములో జేర్చుకొను రేమా ప్రయత్నము చేయవలసిన జేసెదను. మన మందరమును సమయఃఖములొనర్చు వారమే!
విభేయరాలయిన కోడలు.
లలిత.

ఈ యుత్తరమును జరిగిన గోవిందరావుకు భగ్గున కడు
పులో మండల పండ్లు పంపించుట కొరకెను. కాని రెండవయుత్త
రములో నేనున్న దోని దాని ప్రయోజనము. ఆ యుత్త
రము రెండవకుమారుని నిత్యభార్య కేసరిబాయిలన వ్రాసు
బడినది:-

“ప్రియమయిన మామగారికి:-

నామెంటి ప్రాముఖ్యమున మీ యుత్తరమును
జవాబు వ్రాసుచున్నాను. మాకింకొకటి చాలా భవనము
బ్యాంకింగువలన సాధించినది. అదియును సత్కరింపగల
సీతినోలేదు. మా మల్లుమూసకొని కొంతకాలము మా గ్రామ
ములో నుండుటయు వెళ్ళుచున్నాము. మేము తిరిగివచ్చిన తరు
వాత మీ పదివయసయేల మీది వ్రాసెదము.

మీకోడలు,
కేసరి.

ఈ యుత్తరములను అబద్ధమే. ఈ మానలివారిబాధ
తప్పించుకొనుటకయి వేసినట్లు యని అతడప్పుడే గ్రహించెను.
మాడవనాడు నామరంగుడు పిత్తలగారి యుత్త
రము చేరగా నే చించినట్లే గాని ఊహించిగి ఎత్తుకొన నేలేదు.
“మాంబరంగుడు కొంతకాలమును బుద్ధిచూపుడే! ఈ యుత్తరమువ్రాసి
నన్ను పయి యిద్దరవలె మామించుటయే ఊహకొనినాడు. అది
కొంతమేలే! అని గోవిందరావుకొనినెను. ఇంకొకటి యుత్తర
మున్నది. దీనినినూడవది తాదాప్రకారమున పూర్తిగా మించి
పొయెదను అని గోవిందరావు యుత్తరమును చదువమొనరిడె
ను. అందిట్లున్నది:-

“విన్నపాబాయిగారి పాతపద్యముల సన్నిధికి. మాధ
వుడనేక వందనములు.”

తమ యుత్తరములందు. నాభార్యనునూడ తామింత
నలుగురు జూచియుండలేదు. మామద్దు ట్టవానినూడ మీ
రాకగ్గరింప వలసియున్నది. మేము భాగ్యవంతులము కాక
పోయినాడు కల్లో అంబలో మామన్నదానిని ముందుగా
మీరు వెట్టి తరువాత మేము తీసెదము. ఈ యుత్తరము
మీరుచేసినదనున నీ బటలుచేరెదను. మే మొకయంటిని తీసి
కొంటిమి. దానికయి యొకరు 8000 చెల్లింపవలసియున్నది
యని ఇతరుల కిచ్చెడివదలచివాము. ఆయిదిరమునందు తీసి
బసనొంగకాలక పోయెదమి గదామని దుఃఖించుచున్నా
ము. ఇంటివెనుక వేయబోవు కొంపలో మాతో పాటు మీరును
ఉండవచ్చును. తక్షణమేరండు.

మీరాక కెదరు మామమారుడు మీప్రభును.

మాధవుడు.

ఇంతతో జరిగిన యుత్తరమింకొకటికలదు.

ప్రియమయిన మామగారూ!

తప్పకదయచేయగల. మీకోడలు ఇందిర కలిగియున్న
దానిలో మీకేమి లోపమును లేదు. మీరు మాగృహము
నందుండుటయే మావంధిమేలు. మాభాగ్యము.

మీకోడలు

ఇందిర

ఈ రెండు యుత్తరములను జరిగిన గోవిందరావు కండ్ల
నండి వరదవలె నీడవ్రహ్మింప జొచ్చెను. పాతమామద్దు
శరీరములవలెనే కన్నీరు గులుకెను ఎడమోయి యున్నది.
ఇప్పుడు ఆనకట్టకు తెగియిట్టికొన ప్రవాహమువలె నీడవ్రాగి
పారలజొచ్చెను. “గోకమూలో దేవుడు సర్వంకరక భావగా
జేయలేదు. నీలో అనిన “నేను” అని వానిద్దరి దేవుడు
నా కొనగియున్నాడు! అయిన ఆ యుత్తరములకు పడే
పడే పది పర్యాయములు చూడెను. అప్పుడు గోవింద గా వీక్షించి
యుత్తరమును అన్న తమమనిగిని, కోడలువను వ్రాసెను

“మాధవునికి, ఇందిరకు ఆశీర్వాదములు:-

మీ యింటికి వచ్చుట నా కోరికయినదానినను, స్వీషీ
బ్యాంకులో నా కొక్క పయిలమును పోలేదయ్యెను. పోర్టు
ట్రస్టు, మునిసిపలు బాంకులలో నాసొమ్ము గట్టిగా యున్నదని
యు, మీవారందరను తెలిసికొని, ఇకయందు ముయింటికి రా,
మాయంటికిరా యని పిక మొదలు పెట్టినపుడు వారి ముఖము
నయిన నే జాడను. స్వీషీ బ్యాంకి వారిచ్చిన పొమ్మ కడ్డీలను
నే నెప్పుడును మోడగోలేను. నాభాగ్యము నెలకు పదిరూపా
యిలకంటె పొమ్మగా నాకిలో రావు. ఇంతతో ౮౦౦౦
రూపాయలకు చెప్పుకు పంపుచున్నాను. మీ యింటి యల
మానుక కిచ్చి ఇంటిని స్వాధీనము చేసికొనుడు- నేను బ్రధిక
యొన్నంత వరకు గాని చచ్చిన తరువాతగాని మీరు పూరి
కొంపలో నుండవలసినంత అవసరము మీరుపట్టుకు- తీరుబాటు
చేసికొని నేను అంధోకి వచ్చెదను. మీ మాద్దు బిడ్డకు నా
ఆశీర్వాదములు. గృహించవలెను.

గోవిందరావు,

(సహాప్రభు)

హితబోధ.

ధర్మము. ౧.

[శ్రీపాద శుభహృదయశాస్త్రిగారి]

నకలవరా చక్రవర్తివంద్యులయ
ధర్మము! బీదకొట్టి-ముంతయన నుండు;
ఎల్లదండు త్రుణుడందలందుఁ బ్రతిపదేద
వేల! నీయెవ్వనియొక్కప్పుడు మేమి?
నైభయముందు, నైహికపాంథకండు
నాత్రమాధుభేదము లుండఁ గాక;
నీగివీధుల భైక్షులకు తిండిను
సకలమదాదగ నీసహోదరుడే నుమ్ము.
ఆతని మిన్న నగని, కలమాన్న మనసి
కలికిల్లవచ్చుచాచి పొంగుము; చిచ్చ
గాఁడొకడగదా క్రిమికీటకములనూడ
సంగ మాహారగ్రహ చాలగోర.
మిన్నములైకి రతనాలమేడమీద
నీవు వసియించి పండుట నిష్కరంబై,
పేలిసౌభ్రత నడిచిపూయెద నన్ను
వెంటునున్నదే నుండలెందులదే?
మేజకట్టలఁ దగులలి మేడమీదఁ
గుణులయండుటయే యొకగొప్పయేని
గుర్లువెళ్ళయిది మింటగులుకు రాచ
పులుఁగుకంటె నుహోన్నతుల గలరెకగతి.
మేఘమండలమునాటి మేఘముట్టి
తైలభిరము వైచిత్త్య నీలశీలఁ,
గంటకయఁతారితేద వృక్షమునకును
నెన్న నీదను గలభేదమేమి చెల్లదు.
మెఱుము నగ్రత్రింపు నెన్నెదలదొవ్వి
కెప్పుమీమీదే పట్టకప్రయోగ గట్టి
వాస్తవమున్న సాగనుగా వైచింత
సంతరంబు మహోన్నతంబగుట యెట్లు?
మలిస సంపదలొత్పడు నిలయునుట
చ్యుతులయ నీదు బంగరుమేసకంటె
నమలిజాంతర దీప్తియొకెడలగు
కలిసను గుణజాతు నైయే కరమునునను
జతిచెదవలెదా కుర్మిచెలి! యటందు
శ్వేచ్ఛమై నీమఁ జరియందు నింతిజూచి;
ఆమె గృహమున గలకీర్తికలఁగు రాజీ,
ద్రవ్యాచారి, నీర వివాహితుడతడు.
కొట్టికొండగలన్ను గొప్పకేసు
ధర్మము గతిరంగఁగా జాలదని యెఱుఁగము;
భువనవంద్యులై నెగడన పోతనాది
కవితకేసులై కంత లొక్కంబుగలుగు?
మిన్నములైకి మిద్రెలు మేగలేనఁ,
గుఢులయఁబోలు కొక్కపు గుట్టలైన,
కత్త నై భద్రమై కొనగలేని
గొప్పకేసులొక్క యొకడే నేమాన్యులందు.
చదలు నొలనెడి తైలరాజులు నిడివి
గొలువనైనను ములుపులుగలవు జగతి;
నకలలొక కమాన్యు ఒకాన గండు
బ్రదులు నాతోన్నెత్తిక గొలువంగ గలజే?
కడమ నెన్నని కీర్తికలగుచును
దూగుటయ్యెల మారుచుఁ ద్రుళ్లబోతు;
కనుము నీజీవితపు నొక కమరమును
విలయ పొగరమును సహపిండునగి.
కాలము దరస్తి తాన్యుమై లాలనమ్ము
సలపుచున్నదలందు నీవలరబోతు;
దట్టపురు నల్లమన్నుకీ చాల్చి, కరము
ముడిమియున్న పక్కఁగా మునుఁగుపట్ట.
చుర్రెలయ్య చుర్రెలయ్య చీవితయ్య
భవ్యనామ చీవితయ్య కలలు జగతి;
చిత్ర మి. కటకుబువన చీవితయ్య
ధ్రువుకుఁ బామ్మ వాని రూపములేక.
భవము బంధుల మునుఁగు; దనువు మన
మందును నగ్గిలనే బుగ్గి మునుఁగుపుడ
విస్మృతి కథయ్య బుట్టునీ పేదమాడ;
నింక బుద్ధివైచి నీకేమి మిఁకుల?
మాకు నడ్డమలేమి నల్లమనట్టి
నీదలెన్నో మహోన్నతలై వెలయునుండ
నియతిమై బ్రతుకము జూప నిన్నుబోలు
భాగ్యకాలిక నానుకల్పముఁ బోదే?
ఈకుండిచ్చి కత్తి వస్త్రంబునెయ?
వడ్డితనమును విడువుము; మదినిభక్తి
గమరంబుండ కవిపాద కమలయుగముఁ
బూజనీయును భువన భండగలపు.

జామిలు

I

ఆంధ్రుల కొక విన్నపము

ఆయాగ్రి:
శ్రీవిద్య సంఘసంస్కరణము. ఈ కేళాభ్యుదయమునకు
ముఖ్యమైనది మీకు తెలిసి నుండి ప్రభుత్వమువారి కాలికా
పాఠశాలలో చెప్పబడు విద్యభాగమును లోపములు, అందు
కల హిందూభటులబడులలో కలగుకీడులు తెలిసికొనక
పోవుట బహువిచారకరమైన అంశముగా నున్నది. మన పాల
కులు, మిషనరీలు, స్థాపించుటవంటి పాఠశాలలకు మన
బాలికలను పంపించి తలస్థముగా నుండుట యొక ముఖ్య
కాము. మన హిందూశ్రీల దుస్థితి, మనకు తెలియకు గాని
యితరుల కెట్లు తెలియగలదు? సంఘసంస్కరణమునకు చేయు
ప్రయత్నములు శ్రీవిద్యభివృద్ధి నిమిత్తము చేసెయుండిన
యెడల ఇదివరకే శ్రీవిద్యభివృద్ధిపొంది సంఘసంస్కరణ
ము అతిసులభముగా నెరవేరయిండును. ప్రభుత్వమువారు,
మిషనరీలు శ్రీవిద్యభివృద్ధి నిమిత్తము లక్షలకొలది ఖర్చు
చేయుచుండుటచేత ఇంకొన్నిమిత్తము మనము వేరగా ప్రయ
త్నములు చేయుట అనవశ్యకము చాలయింది తెలందు
యన్నాడు. అది పొంపాలు. మనకు అందలి లోపములు సర
రించనియెడల పాఠశాలలలో చెప్పబడు విద్యయెంతమాత్ర
ము ప్రయోజనకారి కాదు. అట్టివిద్య లేకుండ నుండిన యెడల
మేమి తలంచరలేదు. కంచిలోనుండు హిందూబాలికా పాఠ
శాలలో చెప్పబడుకీర్తిని మన బాలికలకు ర సంకల్పములతో
ఉన్నతవిద్య పూర్తిచునట్లు ఏర్పాటులు చేయవలసియెన్నుది.
ఇదివరలో తటస్థముగా నుండినప్పటికి ఇప్పుడుమనకు మన
మందరము నొకసంఘముగా కూడి శ్రీవిద్య త్వరలో ఆగ్ర
దేశమున వృద్ధి పొందుటకు మార్గములు ఆలోచించి రోస
ని శుకరవాసులగారికి తెలియజేసినయెడల, మారు తప్పుక
మనకు సహాయము చేయకపోయి మనమందరము శ్రద్ధపొందిన
యెడల ప్రభుత్వమువారు శ్రీవిద్య వృద్ధిపొందుమార్గములు,
ప్రస్తుతస్థితియందలి లోపములు కనిపెట్టలేరు. మనలో అనే
కొలు వివిధాభిప్రాయములు గలవా రగుటచేత శ్రీవిద్యవృద్ధి
పొందవలెదనున్నది ప్రత్యేకంగాను, సభలలోను శ్రీవిద్యకు
గురించి వ్రామునాతలెట్లు శ్రీవిద్య వృద్ధిపొంద నేరమునకు
అగత్యముగా చేయవలసినపనులు చేసినయెడల భవిష్య భవము
నిత్యగ; పనిచేయగలిగినవాన పనులు చేయగలరు. మును ఆరం
భించుపనులు మొదలు కొన్నిలోపములు అందవచ్చును. అవి
మనము కొంతకాలమునకు సహించవలెను కర్మకర్మముగా
తగ్గించుటకు ప్రయత్నములు చేయవచ్చును. మనలోని విద్యార్థి
కులు తాము నిశ్చయించుకొన్న కీర్తిని చేయుటకు ప్రయత్న
ములు చేయుదురేగాని మితరులు చెప్పినట్లు చేయుటకు అంగీ
కరింపదు. వారికి అనుభవము లేకపోవుటచేత కష్టపడి పని
చేయుటకు వరకాళము లేకపోవుటచేత ములు సాధించలే
కుండ నున్నాము. కొండా మేకటప్పయ్యపంతులుగారు నేను
చెప్పిన సలహాప్రకారము చేసియున్నయెడల, అతి స్వల్ప ధ్య
యముతో వేటసాలెములో “బాదానికేసనము”య రెండు సం
వత్సరములకిందటనే స్థాపించియుండును. ఇప్పుడుమనకు శ్రద్ధ
లొందించి పనిచేసినయెడల ఆంధ్రదేశములో శ్రీవిద్య త్వరలో
వృద్ధిపొందు మార్గములు ఆలోచింపగలంబులకు ఆంధ్రసోదరు
లకు విషయముగ పొద్దిండుచున్నాను.

బరంపురం, రంగారెడ్డి గుర్జుయ్యశాస్త్రి.

గుంటూరు మునిసిపల్. ఈ నెల ౧౮ తేదీన మున్సి
పలు భవనములో కా. నిలవల సభ జరిగెను. అట్టితేదీ దొరతన
మువారు మున్సిపాలిటీకి వేరతమునిదనే వేరేయెను. నేర్పా
టుచేయవలసినదను చేసిన ఉత్తరపురగుర్జు చచ్చించి వారికి
తన సమాధానమును నొసంగుటకు నీక్షింప నుడవారింపబడిన
వారొకడు పసంఘముగా నేర్పాటు గాబడిరి కొండ వెంకట
ప్పయ్యగారు. తోలేటి ఆప్పారాగారు ఇంజనీయరుగారు పా
త్తూరి లక్ష్మయ్యగారు తల్లి శ్రీరామగారు.

గుంటూరు పార్లమెంటు. దశరా పండుగల సందర్భమున
మా పురపంచరి యుజన సాహితీ సంఘము పేరునకు ఈ
నెల ౧౬ తేదీన శ్రీ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు
“జీవితా దర్శములు” అను విషయమును గూర్చి ఆంధ్ర
భాషలో సభ్యునించి ఉపన్యాసము వెన్న విషయముల
తో నిండి సభ్యులకు సంతోషదాయకముగా నుండెను. పూర్వ
పు మనవారి ఆదర్శములను, ఆధునికుల ఆదర్శములను సమన్వ
యము చేసి చెప్పిరి. కడపట శ్రీ గోకేగారి చువలి జీవితము
ను గూర్చి ప్రస్తావనగా విన్నవించి వీరి జీవితమే మనకు ముఖ్య
మైన ఆదర్శముని నడిచి ముగించిరి.

సానిక వార్తలు

అక్టోబరు దినచర్య.

ప్రకారము 22వ తేది

విశ్వవిద్యాలయపువారి సభ...సా 4-80

కాలమానస్థితి:— నిన్నటి యధికావృష్టి 93-3

డిగ్రీలు. అధిమావృష్టి 75-8 డిగ్రీలు

దీపముల చేత:— నీటి సాయంకాలము 6-17 గంటలకు, రేపు సాయంకాలము 6-16 గంటలకు దీపములు వెలిగించబడును.

అధీనర్థ రాకలు:— అంతిమము కలెక్టరు మేజర్ ఆయిస్ వి. సి. యన్ గారు; రాజమండ్రి జిల్లా సెషన్స్ జడ్జియరు జె. జె. కాటన్ వి. సి. యన్ గారు చెన్నపట్నముకు వచ్చియున్నారు.

శాసనసభ్యుల సభాసభాసభ:— బల్లారి నందు, మైసూరుకుగూడ రాజమండ్రి నందు స్థానిక సభ్యులతో సామాన్య నిర్వాహణకు దరఖాస్తుపెట్టు కొనుటలుగా అప్రొప్రియేటు తెలియజేసి యున్నారు.

చెన్నపురికిని వెళ్ళు:— నిన్నటితోనూ రాత్రి దక్షిణదిశగా వెళ్ళు శంకరనాయకుని భార్యయును మామయ్యను ఒట్టపాళె వెళ్ళిరి. అచ్చట సర్ శంకరనాయకుని గారి కుమార్తెను చెన్నపురి రాజధానికళాశాలలో ప్రాఫెసర్ గానుండు కాండేపుగారికి వివాహము జరుగును.

క్రీడావార్తలు:— రాజా వేణుగోపాల బహదూర్ ఫుట్ బాల్ టూర్నమెంటు; ఈ టూర్నమెంటు కడచిన సోమవారము 18-వ తేది ఆంధ్రమామెను. ఆ దినము విషన్ కారన్ గ్రామర్ న్యూజులకు రాంతుక వైద్యసౌకర్యాలవారు జయమనోనిదియు ఎన్నబడెను. నిష్పాదగతము 11వ తేది సాయంకాలము పీసెన్సు హాల్ లో వాస్తవకళాశాలవారును హిందూ లెమలజిల్లో మైన్స్ లువారును ఆడికటలో వాస్తవకళాశాలవారు 9 గోలుంచేసి జయముచేసిరి.

కావ్యరేషన్ సభ.

నిన్నటితోనూ సాయంకాలము “రిప్పర్ బిల్డింగ్స్”లో కావ్యరేషన్ సభాసభ జరిగెను అచ్చటికి ప్రసిడెంటు గారును య్యునివర్సు కమిషనరును వచ్చిరి. కొన్ని అభ్యులు తీర్పుటకుగాను మరాఠీ మౌలికీయ మొదలండి సాయము నూటికి రూ 4లకును రూ 2,40,000 అర్హతమును తీర్చినది. ఎందువలననా ప్రోఫెటరు ఆకౌంటెంటు జయము అఫీసులో అమృతంట్ల గావుంటే ప్రధానపుస్తకీయ 29,000 రూపాయలు సమముచున్నను. క్రిస్తవం రాశిగోటు చేయకలకార్యవిద్యవార సంఘముగాని కావ్యరేషన్ వారి మూరిండు యమై ఏదైన మామయి అలకగా ప్రెసిడెంటు గారు 270 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి నీళ్ళకళాముల మొక్కయు, 78 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినముకి కామల మొక్కయు మూడిమాపుటకు నది యుపసాహించిరి. అందుకు కమిషనరు ఒప్పుకొనిరి.

తనక అక్టోబరు 1, 15, 17 తేదీలలో సీర సంఘమువారి చర్యలలో చెప్పబడిన ప్రకారము నీటి బొంబల విధారము జేయుట, 20,000 రూపాయల జను జేసి మిట్టకు పెట్టుట అను విషయము వెల్లువొంది అందు విషయము స్పష్టమై ఇంజనీరు గారు అక్టోబరు 11 వ తేదీ నీ సీర సంఘము వారికి ప్రాసిన బాయిలో విగ్రహమును ప్రాస పురకము రెండింటిని హెచ్చుటను నిర్ణయించిరి. ఈ కారణమునా మూస్తే తెలిసేటట్లు బుడిగాబాయి తెల్లమును బుడిగాబుక్ క్లరేషన్ చేయి, ఒకకళాముకి అధిమం కావలసినవారికి ౧౧౧౧౧౨ సంవత్సరములలో ౨౦,౦౦౦ రూపాయలు జయజేసి ఇంటికార్థఖర్చుచేయటంట్ల వెల్లడించి. వారుండుకల తెలియకడ సీర సంఘమువారు అలక అగీ కంది కారి కావ్యరేషన్ సభలో సూచకపెట్టిరి. కావ్యరేషన్ సభగాని త్యాగండుపెట్టి గారి, వలేక గారి, అయ్య అయ్యులవారి బుగముటిగా విమోచించి మిట్ట పెట్టడగి యాధ్యుల బిల్లు విమోచనలో ఏర్పడి వారి ఎంతో సీర ముఖ్యార్థక మో, ఎంతో సీర దు

ర్విని యోగము చేయు చున్నాలో తెలుప నుపేదని జెప్పిరి. అంతవఱకు సీర సంఘము వారి నిర్ణయము నిలిపి పెట్టి బడ్జెట్ మరియు సీర సంఘము వారి జేప్పిన ప్రకారము బాట్టిటపు, నెల్లవిచాయకరు కోవిల నీధి వెళ్ళు జేయటము కావలసిన సోలకు ఇండ్లకు కొంటుకు అచ్చట పి. జే. మొదలగు మారగాయల మార్కెట్టు కట్టుటకును కావ్యరేషన్ వారు ఒప్పుకొనిరి.

సామాజిక పరిశోధనము.

మన సగరములో రసాయన పరిశోధనము లేకపోయిన మనుషులయి అచరమును ప్రాప్తవడకునుపరిశుభ్రమైనదా లేదా అని తెలు నూట కష్టముచెప్పి 3౦౦ రూ. డిగ్రీలు మొదలు ౧౦౦ రూ. డిగ్రీలుగా ఒకరసాయన పరిశోధనని ఏర్పరచుచు గె. టి. ఎ. నాయకునకు ప్రసహించిరి. బొంబాయి రసాయన పరిశోధనకు 500-600 డిగ్రీలున్నున్నాననియు, కలకత్తాలో ౧౦౦-౨౦౦, ౨౦౦-౨౫౦, 3౦౦-౪౦౦, ముగ్గుర రసాయన పరిశోధన బున్నాననియు గూడ జెప్పిరి.

ప్రెసిడెంటు గారు

ఆచార వధాన్యుల నిధజర జేసివుండుచు సామ్య జము భయముచును. వారెటుంటిసిటిని త్రావుమండితో తెలుసుకొంటు ఆశ్చర్యము. దాక్తు గిల్లి నగలు ఒక సామ్యమైన వాని కింస్సు ఇంటిప్ర్యుటులో తమకు జేసి వారుండు నది మూడించిరి. అందుచేతనే ప్రెసిడెంటు గారు పెన్నులు ఇంజనీరు కాఖగోనుంచి ఒక తెలివగువారు ఏర్పరచుచుగా అచు ఇప్పుడు కింస్సు ఇంటిప్ర్యుటులో నీటినిధజర జేయమన్నాడు. నీటినిధజరము సాంకేతిక మైనదిగాని కష్టకాధ్యమైనదిగాని. ఈసవాద పరిశోధన పువ్యోగము, హెల్తాసీరు కాఖవారిపువ్యోగములతో ఎన్నికలమో బొంబాయి కలకత్తానడి తెలుసుకొనవలెను. డిల్లీ ను సగరములో హెల్తాసీర తేనవాద పరిశోధనని పని జూచుచున్నాడు. నీటి ఆక్సింపి హెల్తాసీర రాఖజేంద్రరావుగారిలో మూటాటుమడగా హెల్తాసీర ప్రచుర్య వాకాఖాసోయు మాయకొనే టుట్లుగా పుంటే హెల్తాసీరను నీటి నిధజరజేయటము ఆకళింపండును. దాక్తు. రాఖజేంద్రరావుగారి కిడుమో ప్రస్తుత పుసం గ్రామము తీరన తరువాత ఒక వి. యు. యన్ ఆఫీసు ను నియోగించువరకు వీర ఆక్సింపి హెల్తాసీరగా పుజేయుచున్నాడు. ముయు దాక్తు గారు తనకు నీటి నిధజరము జేయుట తెలిసికట్లుగా గూడ చెప్పలేరు. ఆసోలో తమరై మహమ్మదీయు దొకడు రసవాద పక్షముని అఫీసులో పువ్యోగము జేయుచున్నాడు. ప్రస్తుతము దొకకల వా దొకడే అల రాఖజేంద్రరావు గారు జెప్పిరి. అదేటియును విగ్రహము రసవాద పరిశోధన నకు ప్రయించి బాలపని చెప్పిరి.

మహమ్మది పుక్తాక్ గారు దాక్తు గారును గారి ఉప పాదనకు అనుకరించిరి. ఈ ప్రశ్నను రక్షణమునందు ఇంజనీరు గారు రిపోర్తోనుడ ఎక్కువనలెచి జి. ఏ. వలేక గారి సహజతేసి. కె. యెక్ అయ్యఅయ్యుగారు అందుకు అనుకరించిరి.

పి. త్యాగరాజు శెట్టి గారు, ఎ. సి. సాధ సారధి వాయు గారు, కె. జే. కావారి గారు మూటాడిన తనవార వాయుగా రిట్లు జెప్పిరి. నేను చేయుట బుగిర పని జేసితిని. వాయుదా గూహవటలలలలల మియభయనటలలలల గాని ప్రయోజనములేదు. ప్రెసిడెంటు గారు సాధానమైన వారిని రసపరిశోధనగా నియోజనముజేసిరి. సామాన్యమైన వారు హెల్తాసీర మెంటులోజేటుకల్ల పువకముల ఆగోగ్యము సుగూరించెను. నిధజరజేయునాకు రసవాద కాత్తజ్ఞులుగాగాని క్రిమికాత్తజ్ఞులుగాగాని పువకలెకరిం పువకాతి వైజేప్పిన సమయకు పరిశోధనము అగీరించిరి. అంతటిలో నాటిచర్య నుగిసెను.

చెన్నపురి భూమినివృద్ధిసంఘము:— ఈసంఘమువారి కేపుర కలయిన 19 వ తారీఖున యన్. క్రిష్ణస్వామి అయ్యగారుగారు నిజయముచేతప్రయవందలి అగవరవియముకు గురించెను. డిశంబరు 19 వ తారీఖున యన్. జే. కావారిగారు మోదగళాసన పరిశోధన. వాడెటులను నడిచిన కాత్తజ్ఞు అను విషయమునుబట్టియు ౧౧౧౧౧౨ సంవత్సరము జనవరి ౨౧-వ తారీఖున యన్. జె. రిచ్చర్డు వి. సి. యన్ గారు వ్యాసదేవకాకళాకళితము అనువిషయమునుబట్టి చిరును. ఫిలవరి ౧౧-వ తారీఖున సి. సి. వె. కట్రాయుగారు ప్రవిరులపుర నిర్వాణము అచరమును బుగించెను తన వ్యాసము లిచ్చెదను.

టపాల కచేరీల పరిశీలనము.
1914 1915 సంవత్సరములకు రిపోర్టు ఇండియా పోరర్ నమువారు ఈనెల 19 వ తేదీని ప్రకటించిరి. టపాల కాఖలో 95468 గురువ్యయము 1915 మార్చి నెలఖర్చు గలదు. 1915 8 టపాల కచేరీలవచ్చి. 156678 మెల్ల పాసుగు. తెలిగ్రాపు తీగలు చేయబడినవి. 1914 1915 లో 10480 లక్షలు ఉత్తరమును పంపబడినవి. వీలలో 240 లక్షలు రిజర్వం చేయబడినవి. 1849454 పాసులు వెలగల టపాల బిల్లులు విక్రయించబడినవి. టపాల కాఖ వ్యయములకు 8 కోట్లు వ్యయపంచుడినవి. 80 లక్షలు కనుమలైనవి. వ్యాపార సంబంధమున 80 లక్షలు భీమాచేయబడినవి. 490 లక్షలు వెలగల సరుకు టపాల కచేరీల ద్వారా నడచినవి. విదేశపురేఖల వలన పన్ను 52,792 పాసులు కనుమలైనవి. ౨౧౧,౦౨౫ పాసులు దేశముమైసలకు పిన్నులక్రింద నియ్యబడినవి. ౨౧౧౧౨ పాసులు కొయుచు విక్రయించబడినవి. 3౧౩-౧౧౫ నాటికి నేమిచ్చుబాంకిలో ౧౬,౪౪౦,౨౪ కాతాంబ్బవి. కోటిపాసులు నిజన బున్నాడి. టపాలభీమాలు ౨33౪౪౪౪ చేయించుకొనిరి. ౨౦-1/౪ లక్షలపాసులకు భీమా చేయించుకొనబడింది. మొత్తము ఆదాయము ౨౪౨౦౪౬౪ పాసులు వ్యయము 3౦౬౦౨౧ పాసులు.

సాలాఖన వాటికి తెలిగ్రాపు ఆఫీసులలో ౧౦౪౧౪ గురు పరిచేయబడినవి. వీలలో ౧3౪ సమ శ్రీయు. ౧౦౬౬౧ తెలిగ్రాపు కచేరీలవచ్చి వీలలో ౪౪3౪ కచేరీలు ప్రజల కొరకేప్పనకు బడినవి. ౨౦౧ కాఖవారి కొరకేప్పనకు బడినవి. 3౧౧౧౧ టపాలు తెలిగ్రాపు కలసిన కచేరీలు గిం౨౨ లైత్యేఆఫీసులు ౪ కాల్య ఆఫీసులు ౧౬గిర౧౨గిర తెలిగ్రాములు పంపబడినవి. ౧౧౧3-౧౧౪ లో కన్న 3౨౨౫ ౧౧౪ గిరనవి. ఆదాయము ౧ కోటి ౨౦ లక్షలు వ్యయము ౧ కోటి 3౪ లక్షలు యుద్ధహారంమైన పిట్టలు విదేశ టపాలు గందరగోళమైనవి. అనేక కేళములను మి అడ్డగుల ఇయ్యురులు నిలిపి జేయబడినవి. మరల వారిలో కొన్ని కేళములను పంపబడు చున్నవి. ౧౦౬౪౪ సంవత్సరమునుండి వాగ్దాము లోను బసాలోను ఏర్పరచబడిన టపాలకచేరీలపై జేయబడినవి. 1-1౦-14-వ తేదీని టక్కినో యుద్ధహారంమైన పిట్టలు బసాలోను భోలోను కొలుపెటులోను టపాలకచేరీలవలన నేర్పరచబడినవి. స్త్రీయముగ నడవకునకు బొంబాయికిని ఏడెటకునకును స్త్రీయముగా పుత్తరములను కేటాయింపవీలు లేక ఆంధ్ర బొంబాయిలోనే జరుగవలసి కట్టినవి. ఇకయును స్త్రీయములలో కేటాయింపు సువ్యోగములను తీసికేయటమును బొంబాయిలోనే పనిజరుపుటకును నిర్ణయించబడినవి. నేనుతోగూడ యుద్ధరంగముల టపాల కచేరీలు పంపబడినవి యుద్ధరంగముల టపాలకచేరీల కొట్టి పెద్దకచేరీ వా. వాయిలో కేప్పరచుకొనిరి. యుద్ధరంగములకు వెల్లెకము వచ్చినవారి మాత్రమే పంపిగాని బురుతలను చేయలేదు. నేర్పరచువార కామయి యుద్ధరంగముల వెల్లెకచేరీలను చిరుకలిసి కట్టినవారికి పనిమొడెనవి. కాని పనికి భంగమివటను యుద్ధరంగములనుకూడ కలుగరదు. తెలిగ్రాపు కాఖర నూడ యుద్ధరంగముల పు హెచ్చినవి. సాలాఖయ 57 వర వారలలో గామునాల్లరంపుగాని గా సంపదించి. చాలమంది యుద్ధరంగములకు వెల్లెకపి వచ్చినంతకు భారమైనకు లోటు గలగతేను. ఇండియా పోర తనవారి రిపోర్టును సహాయమున పరిశరముల తెలిసి

మదరాసు కావ్యరేషన్ నోటిసు

మదరాసు కావ్యరేషన్ 1-2 డివిజనులలో “ప్రస్తుతియు వెల్లుగురు” వ్యవసాయకులకు తెండర్లు 1-11-1915 వ తేది సాయంకాలమునాడు మద్రాసు మ్యూను 12 గంటల వరకును పుచ్చుకొనబడును. “స్పెక్టికరు” ను. త. య. ఇచ్చినచో అచ్చుపెడన ఫారములు పంపియ్య ఆసనరుగాకొమ్మెత్త దొరుకును. ఈ సామాన్య మరల పిచ్చుటకును ఆంబాధనల ప్రకారముట్టి భారములనినాద భూములకుని తెండరులంగీకరించవచ్చు.
యదగాను 19-12-1915
ఇ. ఆర్. శ్రీనివాసాచారి.
ఆక్సింప ఇంజనీరు

విషయానుక్రమణిక.

ఒక చిత్రకథ	3
హితబోధ, బాలులు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము:-	
మైసూరు సంస్థానము	6
విరోధానుభవసంగ్రహము	
విదేశ తంత్రవాదము	7-8
వృత్తాంతములు	9
మద్రాసు డివిజన్లో సంఘము	10
గ్రామదండచాయలు లేక గ్రామసంఘములు	11
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదము	11-12-13
ఆంధ్రదేశవార్తలు	14

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 20-వ తేది
బుధవారము

మైసూరు సంస్థానము.

దసరాసమయమున సమావేశమగు ప్రతినిధి సంఘమునకుట దివాన్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు సంస్థానపరిపాలనను గుఱించి చేయు నుపన్యాసము హృదయానందకరముగా నుండునని యెదురు చూచుచుండిన స్వదేశసంస్థానమిత్రుల యాశలు సంతృప్తినిందినవనుటకు సందేహము లేదు. నేటి దినము మైసూరు సంస్థానమున జరుగుచుండు కార్యపరంపరాలో ముఖ్యతములు విద్యావ్యాపనము, క్రొత్తపద్ధతిక్రింద నేటికి ఆ సంస్థానమున ప్రభుత్వమువారి సాయమున 1100 విద్యాలయములు స్థాపితమయివని, వీరివలన ప్రభుత్వమువారికి ప్రతిసంవత్సరమున రు 84,000 లు వ్యయము కాగలదు. ఇంకొక వేయి విద్యాలయములు స్థాపించు నిద్దేశముతో ప్రభుత్వమువారు ఈసంవత్సరపు బడ్జెట్లో మరొక రు 84,000 లను మంజూరుచేసి యుచున్నారు ప్రభుత్వసహాయము చే స్థాపితములు గాక సంపూర్ణముగా ప్రభుత్వము దారిచేతనే స్థాపితములైన విద్యాలయములు 130 ఏర్పడినవి. వానికి సంవత్సరమునకు రు 22,878లు వ్యయమగుచున్నది. ఇక విద్యావచుచుదాతిన సామాన్యులకు విజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయుటకొరకు 103 రాత్రిపాఠశాల లుచవలసివట్లు ఉత్తరువులు పుట్టి గున్నవి. బెంగుళూరు, తుంకూరు, మైసూరు జిల్లాలలో పఠ్యటనమునన్ని గ్రామ గ్రామములకు నుబోయి విజ్ఞానమును వెదజల్లుటకునై యుపాధ్యాయులను నియమించి ప్రయోగములు నడిపించుచున్నాడు. ఇట్లు వివిధ విద్యావ్యాపన నొనర్చు లేగాక యుపాధ్యాయుల గుణమును పెంపించుటకుగూడ జీతములు పెంచి మరొక రు84,000 ల నరకును వ్యయముచేయు నిద్దశనినాడు. ఇటీవల మైసూరులో కొన్ని పట్టణములందు నిర్బంధవిద్య యుక్తములకు జడనని మాచదువను తెరుగుచును. అదియు చక్కగా నిర్వహింపబడి యుండుట నిక్కటి సంతృప్తికరము. ఆపట్టణలో చదువ నిడు గల రు 16,000 లుండ, 10,800 విద్యాలయములలో చేరుట సంభవించినది. ఇంకను 1,200 లకు తగిన విద్యలును కావించబడుచున్నవి. ఉపక్రమముతో పట్టిఫలము గలుగుట సామాన్యముగా తెలుస్థిమూలముగాను, దీనిపట్టి మైసూరులో నిర్బంధవిద్యావిధానము విజయము కాగలదని స్పష్టము

గా జెప్పవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తగామరి 12 పట్టణములకు నిర్బంధవిద్యాపద్ధతిని వ్యాపింపజేయుచున్నారని తెలియుజేయుటకు మిక్కిలి సంతసము నందుచున్నాము. ఎన్ని దేశములలోనిర్బంధప్రారంభ విద్య వెలసినను ఈ దేశములోనేయెన్ని సంస్థానములో ఆవిద్యను వెలయించి విజయముచేసి చూపించినను మా ప్రభుత్వమువారి కది చుననున కెక్కడును టకుమాత్రము మేము విపాదమునందక తప్పదు. గోకలేమహాశయుని యంతటికీ క్షితి లొంగని మానసములు మాస్వల్పస్వనములకు లొంగునా యను ననుమానముచూపకప్పుడంకురించినను మైసూరునంటి సంస్థానములవంటి నిదర్శనమునకు కాలపరిపాకమున బలవత్తరముకాకపోవునా యని యెదురు చూచు కొనుచు నాశలతో నున్నారము. ప్రారంభవిద్య మైసూరున నీరీతినుండ నితరవిద్యలును నభివృద్ధి మార్గముననే యున్నవి. కాని వానిపై ప్రత్యేక దృష్టిపడుట కింకను కొంతకాలము పట్టవచ్చును ఉత్తమవిద్య విషయమునను తగిన యభివేక్షమే కావించుచున్నది. ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయ వా శక్యము మహారాజగారి మానసమునకు గట్టిగా నెక్కియున్నదనియు నచిరకాలములోనే ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయవిషయమును ప్రజలకు ప్రకటించురనియు వినుటకు నానందింపని వారుండరు గదా. విద్యకుతరుక త రాష్ట్రమున నాలో చింపనగినది స్వపాపాలన. ఉత్తమప్రజాప్రాతినిధ్య సభలును జిల్లాబోర్డులు తాలూకాబోర్డులును మన పరగణాలలోండును కొంచెము వెనుకే యున్నట్లు కానవచ్చుచున్నవి. శాసనసభ్యులకు సభ్యులకు ప్రశ్నాధి కారముగోసహా మొనల పంపిగ్రహింప వివరించుకొత్త ప్రశ్నలకును స్వాతంత్ర్యము ఇప్పుడిట్లుబడుచుండుటయు నగరపాలక సంఘములను మూడుతెగ లొనర్చి అందులో నొక తెగలో నిర్వచితసభ్యులు మూడు రెండువారును నొక తెగలో నర్ధభాగము మరొక తెగలో మూడు నొకభాగము నుండునట్టి ర్పరతునున నేకరులును ఆ సభ్యులు లచ్చటచ్చటననధికారులంద వచ్చుననియు నుపాధ్యక్షులును కొంతవరకు నిర్వచితులు గావచ్చుననియు నిష్పక్షపాదులు జిల్లాబోర్డులలో నిర్వచితుల సంఖ్య పూర్తిగా రెండువారులు లుండునట్లును తాలూకా బోర్డులలో సగభాగ ముండునట్లును నేర్పరకలనున తెలుపుటయు నన్నియుజాక మైసూరులోను స్థానికస్వరీ పాలన మగ పరగణాలలోని స్థితియుదే యున్నదని పోవకపోదు. ఇదివిజమేమైనను మరల గ్రామముల వరకు దిగుకుకప్పటికీ నెగో పని జరిగియుండుట స్పష్టమగుచున్నది. సంస్థానములోని గ్రామముల సంఖ్యలో మాటికి జెబ్బదియూంటి నరకును గ్రామాభివృద్ధి సమముల విచారణలోనికి వచ్చినది. ఆ గ్రామములలో వారపురధల మూలమున విజ్ఞానవ్యాపకమేమి పాఠకుల్యోపక్రమము లేమి వారాపత్రికా పతనమేమి వివిధా జనుకు మున్నవి. ఎప్పుటికి మనయోగకరములకు పడుట 2.75 లక్షల ద్రవ్యము పట్టుకవి ప్రారంభింపబడి యున్నది. ఇందులో ప్రజలు విద్విక్కులకు చూచుచుండు సేకరించినది 15 లక్షలు తక్కినది ప్రభుత్వము వారి పురగ్రామము. స్వపాపాలన నుండి ప్రభుత్వము వారి ఇతర కార్యక్రమము వరకు దిగిగను అచ్చు

తాభివృద్ధియే కావించుచున్నది; కడచిన నాలుగు సంవత్సరములలో అర్థజాయకములగు పనులపై మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ఒకటిన్నరకోటి రూప్యములను వ్యయముచేసినారు ఇదియంతయు తమ బాక్కుసములో నిలువయున్న ధనముతోనే జరిగినది దివాన్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు ఈపద్ధతి ముంచిది యేయెనను సత్వరముగా రాష్ట్రమునభివృద్ధిచేయుటకు నిమార్గము చాలనిదనియు అప్పులు చేసి రాష్ట్ర బలమును పెంచుట రాజకీయార్థిక వ్యాయమనియు నుపక్రమించుటచే నచిరకాలముననే యింకను విస్తారాభివృద్ధిని మైసూరు చూపగలుగునని నమ్మువలసియున్నాము.

పితాపుర సంస్థానము - దసరా పండుగలు.

సకలదేశములందును దేశస్థితి కనుకూలములైన పండుగలకు గమనించుట యాచారము. పండుగలకు గారణము లనేకములు. ధీరాధానము మతాభిమానము, దైవారాధనము, భావప్రకర్షణము పండుగలకు గారణములు. అనవరతము సంసారి దక్షమునందు బడి పోరలు మానవులకు పండుగలు నూతనాదర్శములను, నూతనోత్సాహమును, నూతనాశలను గలిగించి తత్కాలమున కైవసు తాపోపశమునమును జేసి సంతసమును నొడగూర్చుటకు గారణములగుచున్నవి. పర్యవసాయములందు లుబ్ధులకు భోగేచ్ఛమును, నాస్తికులకు దైవచింతయును, దుర్జనులకు సజ్జతయును, భీనులకు ధీరతయును, శరీరసంబుల బలిమిని గలుగుచున్నవి. ఉగాదిని లుబ్ధులు సుఖారాధనమునకై ప్రయత్నించెదరు. శ్రీరామనవమిని ప్రజలు రామభక్తి పరతంత్రులగుదురు. విజయదశమిని ప్రజలను విజయోత్సాహ మావహించును. ప్రజల యందు దురారభావములను నుదయింపజేసి వారల కార్య పరతంత్రులను జేయును దేశాభ్యుదయమునకును జాతీయోన్నత్యమునకును దోడ్పడుటకు పండుగలత్యంత సహకారులు. అట్టి పండుగలకు దసరాపండుగలు జనాదరణీయములు. ఆంధ్రదేశమునందు దిపుడు నవరాత్రిపండుగలకు ప్రాబల్యము హెచ్చుచున్నది. సంస్థానాధీశులు ప్రజలకు పరమోత్సాహముతో దసరాపండుగాను జేయుచున్నారు. ఈపండుగలందు సంస్థానాధీశులు దర్బారులతోజేసి పండితులను, పులకు, గాయకులను, నత్కరించుచు ప్రజలనుత్సాహవంతులను జేయుచున్నారు. శ్రీ వీరికాపుర సంస్థానాధీశులును నీయుత్తమమార్గమునవలంబించుచు దసరాపండుగలందు దర్బారులనుజేసి గానసభలతోను, నాటకములతోను, పండిత సన్యాసములతోను ప్రజలను సంతృప్తహృదయులను జేసి ధన్యవంతులగుచున్నారు. గతించిన దసరాపండుగలందు పానుగంటి లక్ష్మీ నృసింహముగారు రంగయిం న నాటకములు ప్రదర్శింపబడినవి. వీరుసాహెబుగారి గానామృతము శ్రోతృకిపూర్వకమైన వినుచు గొలిపినది. ఆ గాయకుని గాత్రమతి మధురము. వీణాతంతువులకు గల సుకుమారగాంభీర్యములు వీరుసాహెబు కలతమునందు మూర్తిధవించినటులు దోచినది. ఆ పున కీర్తనలయర్థము సభ్యుల కగోచరమైనను ధ్వనిమాధుర్యము సభ్యులను సమ్రోహితులను జేసినది. విజయదశమినామ సాయత్రి నాలనవమూనుమునందు శ్రీ వీరికాపురాధీశులు శ్రీ రాజారావు పేంకట కుమార మహిత మూర్యారావు బహద్దరు గారు వేత్రధారులు విజయధ్వజమును జేయుచుండగ రజితసింహాసనాసీనులై దర్బారును నడపిరి. రాజగారి సౌజన్యము, వినయము, నిర్వాహకారము

భానదుల కాహ్లాదమును గలిగించినవి. దర్బారు
ను సంతానవాసులైన ప్రజలును. ఉద్యోగస్థు
లను, నాణేజాతులైన విద్యానుభవము చేయు
వతాసముఖులను బాంధ్యుండిరి. తర్కము, వ్యాకర
ణము, వేదాంతము, వేదార్థము మొదలగు పరీక్ష
లు గుత్తియైన విద్యానుభవము లుచితరీతిని సత్కరింప
బడిరి. సంస్థానమునందు జేయబడిన పరీక్షలం
కుత్తియైన విద్యానుభవము వార్షిక పారితోషిక
మేర్పరుపబడి వాని జన్మాంతము దనుకను నా
వాత్మికమైన ధర్మముగ జరుగుచుండును. సంస్థాన
మునం జేర్పరుపబడిన పరీక్షానియమము వలన
క్షీణించుచున్న వేదశాస్త్రములకు మంచి పోష
ణము గలుగుచున్నది. ఈవిధమున నితరసంస్థానా
నియమము వేదశాస్త్రపాఠకులకు పోషకులైన
ప్రాచీనార్యవిజ్ఞాన ముద్భృతమై దేశభువ్విద్యయు
గాగలదు. పితామహసంస్థానమునందు పండితులు
వావిలారి శాస్త్రిభినివేశము ననుసరించి యా 16
వరకు సత్కరింపబడుచుండరు. వారి సంస్థానము
నం జిట్టి వార్షికము లనుదినమును వృద్ధిచెందు
చున్నందుల కాంధ్రులు కృతజ్ఞులు. ఈయేటి
దర్బారునందు శ్రీరాజాగారాంధ్రపత్రికా పోష
ణార్థమై యా 1116 ల నిచ్చి సత్కరించినందులకు
పత్రికా నిర్వాహకులు మిక్కిలి కృతజ్ఞులు.

కొత్త కంపెనీలు - మనకొరగాము.

యన జేకము ఆగష్టు మాసమున రు 99,88,000 ల
మూలధనముగల కొత్త వ్యాపార సంఘములు రిజిస్టరయినవి.
ఈ యంకెల మామటతోడనే మన యాదీ కొత్తముల మహా
సంధాన కొందు ప్రతుల పాత్రులు గావచ్చును. ఇందులో 75
లక్షలు రంగూను కలప వర్తకులకు మాక్ గ్రీగరు కంపెనీ
మూలధనము. 12లక్షలు మానగరమునందలి పి.ఆర్.ఆంధ్రసము
మూలధనము. బొంబాయిలోని నిజామీయా పిండియంత్రకాల
మాత్రము ఆరులక్షల మూలధనముతో స్వజేత్రు కంపెనీగా
కొనవచ్చుచున్నది. నెల్సెంబరు మాసమున రిజిస్టరయిన సంఘము
లలో జూదినను 48 లక్షల మూలధనముతో రంగ వాప్తీయున
పడినంపుడు తేర్పడినట్లు తెలియుచున్నది. ఈ సంఘముల
స్వభావ మెట్టిదియో యిప్పటికి మాకు తెలియదు. కాని గమ
నింపదగిన పరిశ్రామిక సంఘము లున్నవని మాత్రము నమ్మ వలె
లేను. ఇతర పరగణాలోను నట్టియే మాట్లాడుత్రు. అన్నియంకె
లను పట్టి చూడగా యనజేకములో నెచ్చటను పరిశ్రామిక సం
ఘములు ఆగష్టు నెల్సెంబరులలో నేర్పడలేదనియు నితర విధ
ములగు వ్యాపార సంఘములు యన మాద్రాసు రాజధానిలో
కంటే నితర రాజధానులలో హెచ్చు నేర్పడినవియు
వర్ధించుచున్నది. యన జేకమునకును యన రాజధానిని ని
యంకల పాత్రులు గౌరవావధములని యెవ్వరైనను చెప్ప
గలరా?

బెంఘ సంస్థానము.

బెంఘ బొంబాయి రాజధానిలో నొక చిన్న సంస్థానము.
విస్తీర్ణము ౧౦౦ చతురశ్ర మైళ్లు. జనసంఖ్య ౬౦,౦౦౦. గ్రా
మములు ౭౨. ఈ సంస్థానమున మూడు పట్టణ పాలక సంఘము
లున్నవి. ఈ సంఘములలో సభ్యులు మిక్కిలి శ్రద్ధతో
పాటుపడుచున్నారని సాగర్నిక కాన్యరీక్షకులు తెలుపు
చున్నది. బ్రిటిషు పరగణాలోని శ్రద్ధ లేదని యెప్పుడు
ను వివచయ్యవలెను. పరిశ్రమ విషయ మాలోచించితినా యీ
చిన్న సంస్థానమున నొక ఇరుము కర్మాగారమున్నది. వ్యవ
సాయమునకు కొరవడిన పంటలై కాక ఈ కర్మాగారమున
చేతిపంపులు, ముంత్రపు పంపులు, నూనెయంత్రములు చేయ
వారంబించివారట! ఇవి బాగుగా నమ్ముచున్నప్పుడు మాద
నున్నవట! ఒక గాజు పరిశ్రమా గారమును కలదు. అచ్చట
చిమ్మిలు సిద్ధపరుచుచున్నది. ఈ మధిర్పద్ధి కాణము లేకపో
లేను. ౧౯౧౩-౧౪లో 3౯ వివ్యాలు యున్నవి. నిర్వ
దు ర౨ ఏకాదశి. విద్యార్థుల కనేకులకు చీతములేలేవు. బీద
లకు విద్యార్థి వేతనములు మాత్రమే గాక భోజన సమపాయ
ములు నేర్పరుపబడియున్నవి ఇవి యన్నియు నాగరికదేశముల
విద్యావిధానములందు కల సుఖములే. మన పరగణాలయందు
మాత్రము లేవు మరెయిక ముట్టతము. మొన్న దక్షిణ మొదట
బెంఘపరిపాలకుడు ప్రాంతంధ విద్య నిర్బంధముచేసి నాడట!
మా పృథువ్యములలో రిప్పటికైనను బెంఘపరిపాలకుని స్వల్ప సం
స్థానముల జూచియెనను నేర్చుకొందురా? మాదవలసి
యున్నాము.

బెరోపా మహా సంగ్రామము

బవేరియా సేనలు సహాయము కావలెనని కోరుట.

చర్చిలు గారు యుద్ధ రంగము నకు వెళ్ల గోరుట

ఆంగ్ల పదాతులు విషవాయువులను ప్రయోగించుట

జర్మనుల కి క కాల త యుద్ధ ప్రయత్నములు.

ఇంగ్లండు

ఒక సరుకుపడకను వట్టుకొనుట.
లండను, ఆక్టోబరు ౧౮:—లూరియానుండి ఇరుము
జేసికొని దైతికుట వెళ్లుచున్న నిక్కు అనునాక నొక ఆంగ్ల
జలాంతర్గామి పట్టుకొని రెవెంకు తీసికొనివెళ్లెను.

ఆ గాఖాను గారు.

సాన్యభావంతో విందారగించుట.
లండను ఆక్టోబరు 19:— నిన్నుడు జింకెంకూరాజు
మందీరమున ఆగాఖానుగారు శ్రీబార్ధిచక్రవర్తిగారి తోడకు
శ్రీమదీచక్రవర్తిగారి తోడకు విం దారగించిరి.

30 లక్షల సైనికులు గావలయును.

లండను ఆక్టోబరు 18:—యుద్ధమంతర్వర్తంలో ముగియ
దు. యుద్ధ మొకప్పుట వ్యర్థముని జర్మనీవారికి బోధపడునట్లు
చేయుటకు బ్రిటిషువారు వసంత కాలములలోను 30 లక్షల
మంది సైనికుల గూర్చురెను. నని సర్ ఎరిక్ స్వీటుగారు
చాకలోతన ప్రశంస సంపర్కమున నడిచిరి.

జర్మనీవారి జలాంతర్గాములు.

మరియొక నాకను ముందుట.
లండను ఆక్టోబరు ౧౮:—మార్కెట్టు “అట్మీరలు హే
బ్లిక్” నాకలూని హతశేషు లొద్దకును గొనిరాబడిరి. మధ్య
ధరా సముద్రమున విడి టూర్పడోచే కొట్టబడెను. గిం మంది
నావికులు సముద్రములో మునిగిపోయిరి. 3౦ మందికి గాయ
ములు తగిలెను. పేస్ “అట్మీరలు హేబ్లిక్” అను నాకను
ముంచివేయుట కదునీచమైన శురూరమైయున్నది. ఆకస్మిక
ముగ జలాంతర్గామలీ నాకకు టూర్పడోలలో కొట్టెను. ఇంతే
గాక నాకలోని నావికులు జడవలలోనికి దిగుమందే నాకపై
రం వెల్లుల జర్మనులు విడిచిరి. ఈ ధ్వనిని విని పరాసువారి
డిప్ట్రీయూనోకటి, ఆంగ్లేయుల వైద్యకాలా నాకయొకటి ఆ
వోలొనకు విచ్చేసెను. కాని రెండు టూర్పడోలలో ఆ నాక
కు కొట్టి జలాంతర్గామి అదృశ్యమయ్యెను. హేబ్లిక్ నాక
మునిగిపోయినది.

ఎత్తకసంఘము పుగిలినిధులు, నిర్బంధ సైనిక సేవ.

లండను ఆక్టోబరు 18:—తగినంతమంది సైనికులు చిక్క
నియెడల నిర్బంధసైనిక సేవకు గారివిధానమున కాటంకచెప్పట
అనికాదని నిన్ను బర్మిలను హామీలూ జరిగిన వీరి సమావేశ
మున సంతోష పూర్వకముగ తీర్మానించిరి.

ఆంగ్ల జలాంతర్గాములు.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు. 19:—వయోనిరు పత్రిక కిట్టు
తొలివార్త అంపబడినది:—లండను ఆక్టోబరు 19:—వార్తకు
సముద్రమున ఆంగ్ల జలాంతర్గామి అనునొక ముగ్గురు కార్యముల
నొనర్చుచున్నది. ఇటీవలంది రి జర్మనునాకల ముంచి ఒకదాని
మెట్టు యెక్కించినది. డ్విన్సుక్ ప్రదేశముననున్న జర్మను
సేనలకు సముద్ర మార్గమున పరపరాబంధమందే చేయుచున్నది
కైదీలలో సైనికుల కన్న ఉద్యోగులే అధిక విచారముతో
నున్నవారు. మేము రహస్యమండి బయట పడగల ఆకలేదని ఇటీ
వల వీరిలో నొకడనెను.

చర్చిలు గారు యుద్ధరంగమునకు బోవ నుద్దేశించుట.

లండను ఆక్టోబరు 18 —మొత్తి వ్యవహార మార్పులు క
లుగునను వదంతుల చర్చించు చర్చిలు గారు వైశ్యములూ చేరి
యుద్ధరంగమునకు బోవ నుద్దేశించి యుండిరిని డెయిలీ కాన్స
లో పత్రిక ప్రాసెను.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్ల సేనలు శత్రువుల విషవాయువులతో
నెదిరించుట.

లండను ఆక్టోబరు 18:—18వ శేరిని బ్రిటిషు సైన్యములు
జర్మనివారిపై విషవాయువుల వదిలి పెట్టినది, ఆంగ్లేయులు
ఫిరంగిదళములు శత్రు స్థానములపై నగ్నివర్షమును కరియం
చుచుండెను. ఈ ఫిరంగులకు ముందున కొంతదూరమున కం
దకములలో ఆంగ్ల సైనికులు దాగియుండిరి. దిగంతములు
మాటిమాటికి రంగు మారుచుండు ధూమములచే నిండెను. బ్రి
టిషు సేనలు వాయుభాగముననుండి కనుపురన్న పొగ శత్రు
సేనలకు బయలు వెడలెను. తెల్లని ఆవిరివంటిపొగ దీని నకు
శరించి మొదట బయలు వెడలిన కనుపురన్న ధూమముతో
నిది మిళిలిమై జర్మను సైన్యశక్తుల వట్టచుకు పొగవం
చుతో కప్పెను. ఈపొగ భూమిపై కొంతయెత్తున కుప్పగ
పోసిన దూదవలె నుండెను. గాలి పీచుకొలది వివిధము లగు
ఆకారముల బడగెను. బ్రిటిషు సేన తీవ్రవాయువుల దురింత అధి
కముగ విడువసాగిరి. కొన్ని సమయముల నీపొగ చెదరిపోవు
చుండెను. ఆట్టివేళల శత్రు సైన్యములపై బాంబులు వేయుచుం
డిన సైనికులు కామపింఛబొచ్చిరి. ఒకప్పుడు కొంతమంది సైని
కులు ముందునకు దుమికినట్లుల గానించెను. కాని వెంటనే
వీరు పొగచే నావరింపబడి యదృశ్యమైరి. వదాతదళయుద్ధము
ప్రస్తుతమితివననే కరిమించుచున్నది. ఈ మున్నగు విషయ
ముల ఆంగ్లప్రధానస్థానములను యాటకుచిరేఖరలన తెలియ
వచ్చినది.

ఆంగ్ల పరాసు రాజ్యముల మైత్రి.

లండను ఆక్టోబరు 18:— డెల్ కెన్ గారు తమచంద్ర
త్వమునకు రాజీనామాను దాఖలుచేసిన సందర్భమున, యిది
వరలో ఉభయరాజ్యములకు మైత్రిసహకూర్పిన రాజ్యాంగ
విధానమునందు మామూలు కలిగిన పరానుదొరతనమువారి కం
గీకారము లేదని నొక్కి కళ్ళాడించుచు వివేచనగారు సర్
ఎడ్వర్డు గ్రేగారికొక లేఖను ప్రాసెరి.

ఆంగ్లసామ్రాజ్యము పరాసువారికి తప్పక నోడ్వకు
చుండుననియు, వారలమైత్రి గత సంవత్సరమున జరిగిన యుద్ధ
కార్యములవలనను, ఆంగ్లపరాసు సేనలకలిసి యుద్ధమున సాహ
సనైర్వ్యముల పోరాడుచుంటునను బలమయ్యెననియు సర్
ఎడ్వర్డు గ్రే గారు ప్రత్యుక్తమిచ్చిరి.

పరాసువారి ప్రకటన.

లండను ఆక్టోబరు 18:—పేరిస్ — ముద్ధరంగమునం
దంతటను పరాసువారి ఫిరంగిదళములు లాభకరమును శర్యర
సానముల నొసగినవి ప్రకటించబడెను. నూషెజునకు తూర్పున
జర్మనివారు మయుల మూడుసార్లు ముట్టడించిరి. మేము
వారల నోడించి వెతుకకు తిరిమివేసితిమి. జర్మనీసేనలు వెర్దన
కుత్తరమున ముందుకు పోకట్టెను. కాని మేము వారిని అన్ని
స్థలముల వెతుకకు పారబోలితిమి.

పరాసువారి ప్రకటనయు.

లండను ఆక్టోబరు 19:—పేరిస్ శత్రువులు మావైకఫిరం
గుల విద్యులవిడిగ కాల్చినవీదప, తమసేనలన్నటి నూషెజు
ప్రాంతముననున్న కందకములలో గూర్చిరి. కాని మేమపరిమిత
ముగ ఫిరంగుల గాల్పులచే మయులవారు ముట్టడింప జాల
రైరి. సోమనకు నక్షిణమునను, ఎస్ట్రీకిపశ్చిమమునను, మంపె
ముఖమున ఫిరంగిదళ సంఘల సమకములు ప్రస్తుతయ్యెను.
వీటిలో మేమేజయించుచుతిమి. వాన జెన్ మున్నగు ప్రదేశముల
చేతిగాంబులతో యుద్ధము జరిగెను.

రుష్యా

విశ్వభాషలుగు రష్యా ప్రజలు.

అలహాబాదు అక్టోబరు 19:- పయోనిరు ఫ్రెన్చిస్ లండనులో నున్న విలేజు యొక్క రీతిని తాత్పర్యమును గలించిన కొన్ని మాసములలోను రష్యాకు లండన్ కు మైత్రీ పాపము పలికినట్లు లాగిరి. ఆ మూలమున కలిగిన పర్యవసావల బట్టి యాలోచించ జరగని వాడు రుష్యాలో నభివృద్ధి కెందుననుట అసంభవము. వారు రుష్యాలోనింకను ముందుకు వచ్చిన మొదట వారికి నష్టమే గాని లాభము కలుగ నేరదు. రుష్యావారందరేకమైన మొదట వారి నోడింప గల వాడెవ్వను లేదు. జర్మనీవారికి బోధపడును జనరలు వారి మెకెనెస్సు గాన వైఖరులకొరకు జర్మను దొరతము వారిని కఠినుగా నడిగింట్లు తెలియవచ్చినది నై అంతయుల సామిటాన్ గాను నడిపిరి పెట్రోగ్రాదులోనున్న ఒక విలేజు పెటిట్ పెరియన్ పత్రికకు తెలియపరచెను.

జర్మని వారు కితకా ముద్దనన్నాహము లొనర్చుట

అలహాబాదు అక్టో 19:- పయోనిరు ఫ్రెన్చిస్ తంతి వార్త:- లండను అక్టో 18:- రిగా, మిటా, డ్విక్ నుగ్ పొంగింకముల కితకాలమున వైశ్వరత్నమున వలయు యత్నముల జర్మనులచే నొనరింపబడుచున్నది. రిగాజలసంధివద్దనున్న సముద్రతీరముచే డ్విక్ నుగ్ ను పట్టుకొనుటకు కొకడుట్టడి కితకాలములోపున చేయబడును. ఈలోపున డ్విక్ నుగ్ ను నడు దక్షిణముననున్న సహారములనుండి పశ్చిమమునకు రష్యానుల క్రమక్రమముగ పోవుచుండిరి. యుద్ధరంగమున ఉత్తరభాగము నందెల్లెవలకు రష్యావారు జర్మనీవారికి వైఖరు అయిరి. సముద్రతీరమునకు పదిమైళ్లలోపున చేయబడు రక్షణకార్యముల రష్యావారి యుద్ధసౌకల్య భగ్న మొనరించు చున్నది. ఈ మున్నగు అంశముల పెట్రోగ్రాదులోనున్న విలేజు మాన్సింగు పోస్టుపత్రికకు తెలియపరచెను.

వార్తా మాంగరిలలో దుర్భిక్షము.

లాహోరు అక్టోబరు 19:- లండను 18:- వార్తాలోని ప్రజలు తిండిలేక ప్రతిదినము కందలకొలిపి పిడుకలొచ్చి పోయియుండినట్లు తంతి వార్తామాసమున తెలియవచ్చినదని తెల్పబడుచున్న విలేజు మాన్సింగు పోస్టుపత్రికకు తెలియపరచెను. మ్యాన్సింగు రీతిగా వార్తామాసమునకు యత్నముల చేయుచుండిగాని అవి విఫలమౌటలేదు. మాన్సింగులోని ప్రధానముగ పురముల ప్రతిభులు (బుద్ధవెట్టకప్ప) 19-వ తేదీని సమావేశమై అచటి కాటకవాదా నివారణ విషయమైన చర్చలు జరుగుచున్నది.

రుష్యావారి ప్రకటనము.

లండను అక్టోబరు 19:- పెట్రోగ్రాదు రుష్యావారు దురికొన్ని విషయముల పడసిరి. ఆ కారణమున పెట్రోగ్రాదు చులను 3300 చుండి నైఖరులు, అనేకములగు చురఫిరంగులును రుష్యావారి పాలయ్యెను. విల్సన్ తూర్పున నున్న డెమ్నికు, డ్రిన్ వెటి సలోర రుష్యులకు నడుచు రుష్యావారికిని జర్మనీవారికిని భయంకరముల పోరాటము జరిగెను. డ్రిన్ వెటి సలోర దక్షిణ తీరముననున్న స్థానముల నుండి జర్మనుల రుష్యావారు వెళ్లగొట్టిరి. జర్మనీవారికి అధికముగ పట్టణము సంధించెను. స్ట్రీర్, నీమెను, ప్రెవెల్ నదుల దిగువను కొన్ని గ్రామముల రుష్యావారు దొమ్మి చేసి పట్టుకొనిరి.

ఇటలీ

ఇటలీయులు బొల్గోచుయుద్ధము.

లాహోరు అక్టోబరు 19:- లండను, అక్టోబరు 18:- సిలొఫ్ గాను యుద్ధభూమికి పోవక పూర్వము బల్గేరియను జర్మనుల కలియకుండజేసి సర్వయావారికి సహాయమునందు విధానమును ఇటలీ వారందరించియుండిరి. పారిభాషిక అధిక పక్షము మాత్రమే తీర్మానింపబడలేదు. సుమారు 150,000 మంది సైన్యము గల ఇటలీ సైన్య చుట్టికి పోవుచున్నది. ఈ సైన్యము బొల్గోచు యుద్ధమున తీర్మానింపబడుచును. అది ఇటలీలోని రాజకీయవాద పారంగుల డోకను వ్రాసెను.

బల్గేరియా, ఇటలీల యుద్ధము

లండను అక్టోబరు 18:- ఇటలీ వారు బల్గేరియావారితో యుద్ధమున పోకటించిరి.

స్వీడెన్

స్వీడెన్ వారి ఉద్యమము

అలహాబాదు అక్టోబరు 19:- పయోనిరు ఫ్రెన్చిస్ కెల్లు తెలిపినట్లు. టిమోకినుండి కెల్లు సేల సామ్యభాగమున మరలించుటకును, బల్గేరియాను ఆస్ట్రీయావారికి ఆయుధసామగ్రి సరపరా చేయకుండ ఆవిశేయుటకును స్వీడెన్ వారు విడిదను ఆక్రమింప యత్నించినది పెటిట్ పెరియన్ పత్రికకు బుఖా కెస్టులోనున్న విలేజు తెలియపరచెను.

జర్మనుల వెతుకకు తరుముట.

లాహోరు అక్టోబరు 19:- స్వీడెన్ వారు వెతుక్కు సార్లు విజయము గాంచిరి. బల్గేరియా ప్రాంతమున నున్న జర్మనులను తరిమివేసిరి. మూర, ఎయిగులకు నడుమ స్వీడెన్ వారు జర్మనీవారి తాలూకు 4 ఫిరంగులు పట్టుకొనిరి కడి బాగాజువద్ద నొక బల్గేరియా పటాలము లిసగ బాటవచ్చెను. ఈ పటాలము తక్కిన బల్గేరియను పటాలములచే నాశనమొనర్చబడినది మేటికపత్రికకు బుఖా కెస్టుకుండి తెలియపరచినది.

బల్గేరియావారికి ఆరాధంగము కలుగుట:- జర్మనీవారి సైన్యమును బల్గేరియనుల కాకాభంగమున కలిగించినది ఆధున్నలోనున్న విలేజు రూటరు వార్తా స్థానమునకు తెలియజేసెను.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీలియా దొరతనము వారు.

లండను అక్టోబరు 19:- సిడ్నీ- బాల్బును రాష్ట్రములలో పోరుటకు ప్రాత్రనేక లరసరమైనవో ఆస్ట్రీలియా వారిని పటాలముల నైన పంపుటకు సిద్ధముగా నున్నారని జేక రత్నకమంత్రి వివక్ష్యుగాను నుడిపిరి.

బల్గేరియా సైన్యములలో

పదిమందకు వధించుట.

అలహాబాదు, అక్టోబరు 19:- లండనులోనున్న విలేజు పయోనిరు ఫ్రెన్చిస్ కెల్లు తంతి వార్త నంపెను. - సెమెడ్రియా రంగముననున్న బల్గేరియా పటాలములలో పదిమందకు వధించుటకు నెప్పుడు వాతమునందించినట్లు కక్షణమే అధికముగ సేల బంపిన గాని నాపని నెరవేర్చు చున్నామని ఆస్ట్రీలియా సేనాధిపతి జనరలు వాన్ మెకెనెస్సు గారికి పంపిన వార్తను వార్తను స్వీడెన్ వారికి వేసిరియు నిషేధించి తంతి వార్తా మూలమున తెలిసినదని సెంట్రల్ న్యూస్ పత్రికకు పేన్ గా నున్న విలేజు పోసెను.

టర్కీ

టర్కీ వల్సులో సేనాధిపత్యము.

లండను అక్టోబరు 19:- డాన్సిన్ లు జరుగుచున్న యుద్ధవికరములను స్వయముగా సెగించుటకు సర్ ఇయూను హమ్బుల్ గారు ఇంగ్లాండు జేతమున పోవచ్చెదరు. ఆయన స్థానమున జనరలు సర్ చార్లసు (కో) గారు నియమింపబడిరి. డాన్సిన్ గారు అచటికి వెళ్లుకరకు తెల్ల సెంటురు వృద్ధులు గారు సేనా నాడుకర్యమున తొత్పాల్గొనుట కరిగించెను.

అమెరికా

అమెరికాలో జర్మను హితై ఘట పన్నాగములు.

లండను అక్టోబరు 19:- న్యూయార్క్:- క్రొలొ వియా దొరతనము వారు బ్యూనెస్ ఆయెస్ నొక అమెరికా నాకను విరోధించిరి. ఈ నాకను కెప్టెను జర్మను వారిను లా కాకులనెనాకంట్ చాల హెచ్చుగ నున్నది. దీనిని బట్టి మాత్ర ఆట్లాంటికు పరిశీలన సులభముగా వారి దోపిడి చేయుటకు అర్హు వ్యాపారములకు భంగము కలిగించుటకు జర్మను హితై ఘట లిట్టి దోపిడినాకను నేర్పరుచుచున్నారను అనుమానము దృఢపడుచున్నది. వర్జీనియా కెప్టెన్ గాని కోలింపుడిన జర్మను నాకను నుండి 6 గురు సైనికోద్యోగులను నై విడుదలను మోటారు వడవలగా నెక్కి తప్పించుకొనిపోయిరి. వారు న్యూయార్క్ కెర్లరు తెలియుచున్నది. 26 జర్మను నాకలు గ్రెమ్మిటికి తీసికొని చాలవెనది. ఏవిలో చాలా నాకలు క్రొల్లగా కట్టబడిరి. ఒక నాకాదళ సేనను రక్షణ కైంద తీసికొని వెళ్లుచుండ నాగ్ల నాక తెనుగయ్యెను. రక్షణనాకలు మోటునే పొందెను. క్రెంట్టిపక్షమున నుత్తర సముద్రమున చుమ్మూర అర్హు సేనలదాడి నాకలులనుగ జరిగినది.

కా వెలుకన్యను వధించుట.

లండను, అక్టోబరు 19:- కా వెలుకన్యను వధించుటకు గల కారణమును తెలుపకలెంది తెల్లగొని రానువారికి అమెరికా సుయుక్త రాష్ట్రముల దొరతనము వారు ప్రాసీరి.

చీనా

భాంగ్ సిలిగారిని విప్లవముగా గొట్టుట.

లండను అక్టోబరు 18:- టాకియు యునైటెడ్ కింగ్ డమ్, చీనారాజ ప్రభుత్వ పాక్షికుడగు భాంగ్ సిలిగారిని చీనాదేశి యుడగు నొయనకును విస్తాయతో గాల్పి ప్రమాదకరములగు గాడుముల నందించెను.

సింలా

యుద్ధతంతి వార్త.

సింలా అక్టోబరు 19:- ఈ నెల 19-న తేదీని వైస్ రాయుగారికి పంపబడిన తంతి వార్తలో నీయంతములు కలవు.

పరాసురమ్య సేలు తరుమాత్రపురూరమునుండకపోయినది. హార్డుమన్ స్వెట్టరు కాన్ కర్వత శిఖరమును, వాన్ డెన్ లోని దుర్గమును పరాసు వారు తిరుగ పట్టుకొనిరి. పిరు గివెంకి ప్రాంతముననున్న తమ స్థానముల నభివృద్ధి చేయుచుండిరి. వాన్ డెన్ నూమెను ప్రాంతమున జరుపబడిన తీవ్రముగ యుద్ధముల తొలగగొట్టిరి. పింమెయినులో తీవ్రముగ నిరు సైన్యముల వారిండుముల వై ఫిరంగుల కాల్పిరి. టిపలరుకర్వ నీ యుద్ధముల ఫలముగ నుండిన ట్రివిజ్ మెట్టు స్టేషనుల పరాసు వారి విమానములు ముట్టడించెను.

రష్యా

రిగాకు 20 మైల్లు దక్షిణముననున్న ఇనుప వాయుద్ధ బలముగ పోరు జరిగినట్లు రష్యావారు తెలియపరచిరి. డ్విక్ నుగ్ నొక సామ్య భాగమున కేతువులు రష్యావారి ననేకసార్లు ముట్టడించిరి. కాని ప్రయోజనము లేకపోయెను. సహార మండలమున రష్యాను సేనలు ముందుకు పోయినది. స్ట్రీర్ కర్వ కేతుకందకముల వెక్కింటి రష్యావారు పట్టుకొనిరి. రష్యాలో నన్ని బాటలవారు యుద్ధవిషయమున పాటుపడినందులకు వారికి కందకము లర్పించుచుండినట్లు ఆచూకమున రష్యా వారి స్థితి గ గు లాగ్రి మ్మ తమ భివృద్ధి గాంచగలవనియు రష్యా యుద్ధముల గారు ప్రకటించిరి. బాల్టికు సముద్రమున నొక అర్హు జలాంతర్గామి 5 జర్మను సైనిక నాకల ముంచివేసెను. దురియొక నాక ఇనుకలో చిచ్చుకొనెను.

బల్గేరియాకు దక్షిణముననున్న కర్వతముల మెను కట్టుకొంటిమని జర్మనీ వారు చెప్పుకొను చున్నారు.

మిర్రుండలి వారి సేనలు స్వీడెన్ లోనికి పోవుచున్నదని సెలోనికి కా నుండి తెలియ పచ్చినది.

బొంబాయిలో చొరవృత్తి పర్యవసానము.

బొంబాయిలో కొందరు పారిశుల కడుసీచముగ ప్రకర్పించుచుండిరి. వీరి ఉద్ద్యోగ గ్రహము నణచివేయుటకు గను నింపవలసిన అంశముల గూర్చి బొంబాయిలోని పత్రికలు చర్చించుచున్నది. వీరిచేచిట్లు తెలగలరస్తువుల నన్నియు తగ్గురించు నుడేకముతో పురవాసుల గృహముల జొర్రురు. తగు చనువులవలె దుస్తులు దొడగుకొని స్నేహితుల జూచుటయో, యిల్లు అద్దెకు కారలమునయో ఏవో ఒక మిషన్ యెంటు ప్రవేశించురు. ఈ దొంగతనములు పగలు రాత్రి గూడ జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకు వీరవ్యయను పట్టుబడలేదు. ఇటీవల నే వీరు చాల గృహములలో దొంగ తన ముల సలిపిరి. అందు వలన స్నేహితుల జూడవోయి అతని యిల్లునుగొని తోటా కని యెంటు జొచ్చిన తగు మనుష్యుడుగూడ యెంటివారలచే నిందింప బడుచున్నాడు. నూతన పురుషుల సత్కరించుటకు ప్రస్తుత మా గాగణములచే పార్శిలు సంతయుచుచుండిరి. పార్శిలలో ప్రముఖు లీవిషయమున తగిన కట్టుబాట్లు నొనర్చవలసినదని ప్రజలవారిని పురకొలుపుచుండిరి.

మైమింగుగు మాతృ.

మైమింగుగులో పోలీసుడి పూజిటీ శూపరిం పెండింటు జోలీంగ్ మోహన ఘోష గారిని ఆయనకుమారుని మాతృ చేపి నందగృహమున కొండరిగి క్షిప్తకొనిరి. వారిలో నిద్దరు పెటల్మెంటు కచ్చేరిలోను వారు వారియొద్ద నేరాకోపణ మునకు తగిన దేక్షలు కనుపక పోవుచే వారిని బాటాను మిడవదలిరి. 10 వ తేదీ యుద్ధయమున కళాశాలలో బి. ఏ జూనియరు విద్యార్థి నొకడు పట్టుకొనిరి అతడు చేకరుగం జిల్లా నుండి వచ్చెను అతని కండ్లి దాక్తురు ఇతనినిగూడ జామీన మిడవదలిరి. ఇచ్చి ఘ మిడిలముగ్గాలు లో నొక యువపాథ్యాయుని లైలాస్టేషనులో పట్టుకొనిరి ఇతనియొద్ద చాలా లైలాస్టేట్లు దొరికినవి ఇతనిని గూడ బామీ నుమిడ వదలిరి. పెటిల్మెంటు అఫీసులోని మిస్ట్రీయులు అఫీ గర్లు ముగ్గురు మాతృజరిగిన ముగ్గురు మైమింగుగుకుండి పోయినయి వారిని స్టేషన్ ఘోషా పట్టుకొనిరియు తెలియుచున్నది. సి. వి. డి. కాళిగోని లైంగర్లు కలకత్తాకుండి మైమింగుగుకు వెళ్లిరి. ఆయన ఘోషా గారికివేల్ మాతృజరిగిన తావుమది ఘోషా గారి పెద్దకుమారునితో మాటలాడెను. ఘోషా గారి శ్రాద్ధక్రియలు జరుగుచున్నవి.

వృత్తాంతములు

శివపురము బండిలోను కేసు:- ఈ కేసులో ఇంతవరకు 19 గురిని పట్టుకొనిరి. వీరిని కృష్ణ గారు చెఱసాలలో నుంచిరి.

గోఖలే స్మరణ చిహ్నాది:- ఈ నిధి విషయమై ప్రస్తుతము వసూలైన మొత్తము 97,000 రూపాయలు.

వి.సి.యస్. పరిశోధన కృతార్థతగోచరము:- యస్ పి మా అనునతడు వి.సి.యస్ పరిశోధన కృతార్థత గాంచినట్లు తెలియ వచ్చినది.

కాశీ కుట్రకేసు:- అలహాబాదు జిల్లాలో నొక జమీదారుడును ఖగోళశాస్త్ర పండితుడును "వైకసర్వస్వ" మను దేశ భాషా ప్రతిభకు సుపాదకుడుగు పండిత ఇంద్ర నారాయణ ద్వివేదిగారిని ఈ నెల 19 వ తేదీన సి. వి. డి. పోలీసులు కాశీకి తీసుకొని వెళ్లిరి.

బొంబాయిలో మరియొక వైద్య కళాశాల - మరియొక వైద్య కళాశాల నిర్మాణమునకు ౧౨లక్షల రూపాయల గోన ర్థన దాన్ ను దరదాన్ గార్ల ట్రస్టీల వత్తునన ఎడ్యోకేటు జనరలు గారి ఉత్తరవుల ప్రకారము కార్పొరేషను వారికి పిను అందు కంపెనీవారి తుపని. ఈ వైకము నొనగుటకు కొన్ని వరతులు కలవు వీనిని చర్చించుటకై కార్పొరేషను వారిక సంఘము నేర్పచి.

భార్య భర్తవై పోషణకొరకు చావాచేయుట :- ఎథర్లూపియా గ్రీకువుడొక అనువామి బొంబాయి పోలీసు పోస్టులోకనభర్తవైచావాచేసినకేసు 19 వ తేదీన తీర్పుచెప్పబడెను. ఈ మహిళానియిల్ల నెల 1-కి 50 రూపాయల లిచ్చుకొనవలసినదని రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్మానించిరి. కేసుఖర్చులకింద భార్యకు గ్రీకువుడుగారు 30 రూపాయల నియవలసినదనికూడ వుత్తరవు చేయబడెను.

వీరూలూ శ్రీమత పరిక్రమికవిద్య:- శ్రీమత పరిక్రమిక విద్యను నేర్పుటకు గూర్చి వీరూలూ దొరతనమునా రాలోచించుచున్నార. అందులకు వారు పాట్నాలో జమీన్దార్ జారీపని నేర్పుపాఠశాల నేర్పరుడ నిర్వహించిరి. ఆ పాఠశాలకు దొరతనమువారి జరిపెదరు. ఇదివరకటి పాఠశాలలవలెవు. ఈ పాఠశాలలో నేర్పుకొను బాలికలు కడుబీదలుగానుండురు. కాన వారిలను జీతములకింద సామ్యమునూ రానేరదు. దీనిని జరుపుటకు విశేషవ్యయ మనవలసివచ్చును. కొన్ని సంవత్సరములగుసరికి తగిన యాదాయము వచ్చును. దీనిని నడుపుట కొక హిందూదేశికసంఘము నేర్పచెదరు. దానిలో దేశీయప్రముఖులు శుభ్రులుగానుండురు. ఇది కేవలము పాఠశాలయేగాక వ్యాపారస్థానముగూడ నగును. ఈ బాలికలచేసిన వస్తువులను విక్రయించుటలో సభ్యుల సహాయ ముచేసింపబడును.

ధ్యానప్రకాశిక కేసు:- హిందూదేశ సేనకసంఘము లోని గోపాలకృష్ణ దేవధానగారిమీద కాశీసాధనామసలీలీగారు, తెచ్చిన మానస్తాభిమోగము ఈ నెల 19వ తేదీన క్షిప్రమేజిస్ట్రేటు వాచా గారు విచారణచేసిరి. ముద్దాయి పక్షమున ఎల్. జే. ఆర్టీ గారు ఫిర్యాదుకు క్రాసుపరీక్ష చేసిరి. చందాలనునమాటచేసి చాలపుస్తకము సంపూర్ణగానే ప్రకటింపబడినదిమిందననజము. విరాళములకుగూడోసంపాదించినది నిజమేకాని ఆ సొమ్ము నా స్వయమోగమునకు వుచ్చుకొనబడినది అని ఫిర్యాదీ యొప్పుకొనెను గ్రంథములకు పూర్తిగా ప్రకటింపబడినది నమ్మించి ఫిర్యాదీ చందాలను నమాటచేసి కార్యములు కొనసాగించలేదని మాపుటకు ఫిర్యాదీ వెనక ప్రకటింపిన ధ్యతప్రతికా సుదికలు చాఖులు చేయబడినది గురువారమునాడు మరల విచారణ జరుగును.

సర్ హర్షర్థ బట్టల గారు కాశీలో ప్రవేశించుట:- సర్ హర్షర్థ బట్టల గారు మానసియులగు మున్నగు 17వతేదీ ఉదయమున ప్రవేశించిరి. గా. శాక్తరు సుందర్లాల్, పండిత మాలవ్య మున్నగు వ్యక్తులు వీరికి స్వేదనవర్ణిస్తాగత మిచ్చిరి. బట్టల గారు రాముడయ్యనున పెంటల్ హైందవ కళాశాలకు విచ్చేసి మధ్యాహ్నమున హైందవసంఘప్రతినిధులతో చర్చయొనర్పిరి. హైందవ విశ్వవిద్యాలయమును ప్రస్తుత మించుట స్థాపించుటకు కళాశాలాసరణము సరిపోదు. కాన మరికొంతస్థలము నాక్రమించుకొనవలెను. ప్రానులుచూపు గునది సిద్ధపరచుట ఆవశ్యకము, శ్రీవైస్ రాము

గారు ఫిర్యాదులో శంఖుస్థాపనమొనర్పించి లగాయకు మందిర నిర్మాణమున శ్రద్ధయావలెను. ఆగత్యమును ధనము త్వరలో సమకూరుచుండిన యెడల మందిరములు ౧౨ నెలలలో సిద్ధము కావచ్చును ఈలోపున సంఘమువారు విశ్వవిద్యాలయమునకు వలయుకాస్త్రుజ్ఞులు మున్నగువారిని జరిపెట్టవలయును. ౨౫౦ రూపాయలు మున్నగు, ౫౦౦ రూపాయలు బట్టలగారు విశ్వవిద్యాలయమునికి చందాగా నొసగిరి.

కలకత్తా బుర్రాబజారు పోలీసు వారి యెరుట విచారణ లోనున్న ఒకకేసు:- క్రైస్తావార్తాపత్రికకు మేసాజువాస్త్ర వ్యవహార నొకవర్తకుడు. ఇతడు కలకత్తాలోని రామ్:ల్ కంపెనీ వారి కు ౧౧౨౨-౧౫౦౦ వాకీపడెను. లెక్కల సరియచి, క్రొత్త ఆదవు వుచ్చుకొనుటకు నీవు కలకత్తాను రావలసిన దని కంపెనీవా రీతనికి వ్రాసిరి. ఇతడు కలకత్తాలో ౧౧ వ తేదీన ప్రవేశించిన ౨౦౦౦ రూపాయల నిత్తుననియు, తక్కిన దాని మేసాజువకు వెల్లివెట్టవలెను పుచ్చుననియు యికదా వర్తకసంఘమువారితో చెప్పెను. వారందుల కొప్పుకొనక వార్తాను ఒక చిన్న గదిలో కైదుచేసిరి. అతని శరీరముపై నుండు వస్త్రముల దీసివేసిరి. దొరికినట్టులకువైకమునంతయు కొనిరావలెనని వార్తాను గురుస్తామ మేసాజువదంప వరకు 6౦ రూపాయలను కొన్ని దస్తావేజులనుపట్టుకొనివచ్చెను మార్కా రీలు వీనిని తమ ఆధీనము చేసుకొనిరి. వార్తానును విడిచి పెట్టలేదు. పోలీసువారికి వై వృత్తాంతము తెలియ వారు ఇటీవలనే వార్తానుకు విడిచిందిరి. ఇతడు చాల కృశించి యుండెను. ఇతని శరీరముపై గాడుమును గూడ యుండెను. ముగ్గురు మార్కా రీలను ఆరెచ్చ చేసిరి. తక్కిన యిరువురుపోయిరి.

గంజాము హిందూ సంఘసంస్కరణ సమీక్ష జము, బరంపురము:- ఈ దసరాపండుకుల సందర్భమున, వై సమాజము వారు తమచే నడువ బడుచున్న పంచమ పాఠశాలలోని ప్రతి బాలకమున, చొక్కా, మరాయలను బహుమానములు గా నిచ్చి, ఈ నెల ౧౬ వ తేదీ శనివారము సాయంత్రం మైదు ఘంటలకు, కల్లికోట దైవండు జ్యూలిల్ పురమందిరములో నొక సభ చేసిరి. ఆ సభకు జిల్లా జడ్జి కే. క్రిగివాస రావు గారు గౌరవసాధితము నహించిరి. పంచమ బాలకు భగవద్గీర్తనను పాడి దైవప్రార్థన గానిందిరి. మరిమువ్వురు రాజభక్తిగీతమును బాడిరి. వస్తుఫారము విద్యార్థి ఇంగ్లీషు రెసిడెంట్ గానించెను. ఇంగ్లీషు బాలకు నిన్ను బాతుధర్మమును గూర్చి పద్యముల జదివెను. అంత సముజ్జ్వల వాదిలాల వేంకటేశవారధానులవారలెది నిన్ను బాతుధర్మము మనశ్శక్తి కర్తవ్యముని యాపకమిందిరి. వారు చెప్పిన దానిలో ముఖ్యం శకు తివి:- "నిన్ను బాతుధర్మము వైసనే యున జేకాభివృద్ధి నిలిచియున్నది. కాని ఒక్కయొక మనము పంచమలను మనలో గలబుగొనగూడదు. వారి కొరకు పుత్రేక పాఠశాలల నేర్పాటు చేసి, వారి నభివృద్ధికి దెచ్చిన తరువాత కృతకృతముగా మనలో గలపుత్రున వచ్చును. మనము వారికి నేర్పవలసి నది కేవలము భాషా విషయక విద్యగాక దానితోపాటు పరిశుభ్రత పరిశ్రమయు మున్నగు వాని గూడ నేర్పించుట కల యును. ముఖ్యముగా మనము వారికి నేర్పవలసినది పరిశుభ్రత. అందులకు గాను మనము వారికొరకు వసతి గృహములు గూడ స్థాపించి విద్యాభ్యాసము పూర్తియగు నంతవరకు, అందులోనే వారు నివసించునట్లేర్పాటు చేయవలెను. తేనున్న మనము వారికి పాఠశాలలో సెలవు బోధించినకు, తిరిగి ఇండ్లకు బోయి నచో వారి నడవడిక యధాప్రకారము కాగలను. ఇట్లు జెప్పి ఆరధాని గారు విద్యవర్ధమున ఆసరినెట్టు గాని వాక్యముల నుడవారిందిరి. ఈ కులపద్యాసము తగిలిన పిమ్మట, అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫ్ స్కూలుస్ పాస్టర్లతో పంతులుగారు లేచి, పురపాలక సంఘమునా లొక సాంక్రామిక పాఠశాల నచి కాలముననే స్థాపించునని ఆ విషయమున విద్యాశాఖ వారు గూడ వోప్పడి పంచమ విద్యార్థులకు గూడ తేనుకొనునట్లు చేయు నిత్యంతావశ్యకమనియు నుడిచిరి. తరువాత సమాజ కార్యదర్శి వెలిదండ క్రిగివాసరావు పంతులు గారు "హిందూ బాతుధర్మమును గూర్చి యొక మనోహరమైన యువనాస్రసమును జదివిరి. పిమ్మట సాగనవాధి పతి గారు లేచి లలిత వాగ్గుభవలతో, హిందూ బాతుధర్మమును గూర్చి, చుట్టామను, శ్రీ శివాదధాని గారుడవారిందిరి ఆసరినెట్టు గాని వాక్యముల ఖండించుచు గంభీరముగా నొక్క భాషలో నువ్వనిందిరి. తరువాతి వేంకటజోగయ్యగారు వందనముల నర్పించిన పిమ్మట, సభ ముగిసెను.

పోరు నెంటుజారి గెజెటు

చార్జిస్మిల్: బ్రవును వి సి యస్ గారిని విశాఖ పట్నంజిల్లాలో నరసాపట్నం దివిజనులోను ఏజిన్సిగాను నలు కలెక్టరు గారు, బాయింటు మేజిస్ట్రేటు గారు చేసిరి.

పోలీసు సి వి డి డి పూజి నూపరెంటరు రావుబహదూరు పాటరావు వాయుకు గారు 2 నెలల 28 రోజులు (ప్రతి రోజు సెలవు వుచ్చుకొనిరి

గవర్నరు గారును కౌన్సిలును ఆక్టోబరు 9-వ తారీఖున రామశాస్త్రిను. వెంకటరామరావు గారిని, యేడం వెంకయ్య నెట్టి అవర్ గారు గారి కర్నూలు స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

ఆక్టోబరు 11 వ తారీఖున కోమలబుత్తూరు రామరావు కృష్ణరావుగారిని తిరుపతిలో స్టేషనరీ నలు మేజిస్ట్రేటుగా చేసిరి.

ఆక్టోబరు 18 తారీఖున ఎరకారం ను బ్రమన్యయ్యర్ సుందరమయ్యర్ అవర్ గారు గారిని కృష్ణాజిల్లాలో ఆడివనంజిల్లాలో కలెక్టరుగా చేసిరి.

ఆక్టోబరు 11 వ తారీఖున బల్లారిలో హోసరి డిప్యూటీ కలెక్టరుగా వుండిన మిర్ముస్తాఫా ఆలి సా హాయి గారిని ౧౩ వ తారీఖు మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

ఆక్టోబరు 5 వ తారీఖున కె. వెంకటవరసయ్య నాయుడు గారును, బొంత. అప్పారావు పంతులు గారును, బరాలం. శంకర నారాయణ నెట్టి గారును, రెన్నేటి. విశ్వనాథ శాస్త్రి గారును, జి. వి. వరదరాజు నెట్టి గారును, చట్టి. సి. పూర్ణయ్యపంతులు గారును, గంజాజిల్లా శ్రీకాళేశం మ్యూనిసిపాలిటీలో కాన్సిలరులుగా నియమించబడిరి.

ఆక్టోబరు 14-వ తారీఖున పాక నాటిక్రిమినల్ కేస్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు గంజాజిల్లా, బరంపురం మునిసిపాలిటీలో కాన్సిలరుగా నియమించబడిరి.

ఆక్టోబరు ౧౨ వ తారీఖున యం. యస్. వెంకటేశ్వర రావు నాయుడు గారు గోదావరి జిల్లా రాజమహేంద్రవరం మ్యూనిసిపాలిటీ కాన్సిలరుగా నియమించబడిరి.

ఆక్టోబరు 9-వ తారీఖున భద్రినెట్టి నందప్పగారిని కర్నూలుజిల్లా నందియాల మునిసిపాలిటీ కాన్సిలరుగా నియమించబడిరి.

సంయుక్త గ్రామ్యముల కానకసభ:- ఈ సభకు హాజీలు మహమ్మదు అబ్దుల్ రహీం గారు నియోజింప బడగోసిరి.

సర్ హర్షర్థ బట్టల గారు:- లింగ సంకళనము నాడు కలకత్తాకు వచ్చిరి శుక్రవారమునా డివల్ల బయలుదేరి 24 వ తేదీ ఆదివారము కాటికి రంగునుచేరెదరగు.

స్వామయ్యారి సామయరు గారు:- వీర మరల అలహాబాదు హైకోర్టులో పరిచేయర పాట్నా హైకోర్టుకు యాచెదర వీరి స్థానమున వాల్లు కే. సి. గారు నియమింపబడిరి.

పోతన పుస్తక భాండాగారము-విద్యురు:- భాండాగారమున వరరాత్రులలో సరస్వతీ పూజ జరుపబడినది. విజయ దశమి (ది 17-13-15) రోజున విద్యుర్తి నుచ్చానాథగారి (B A జూనియర్) యాభివత్తులుకింద వైర ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభింపబడింది. శ్రీ విద్యు, వివరములు, బాతీయ పంతులు ఆత్మమూడు విషయములను గురించి నిదర్శి సత్య నారాయణ మూర్తి గారు మున్నగు వారు బహుచక్కగా నువ్వనిందిరి సభావ్యవహారంతోవ్వనిముతో సభి ముగింపబడినది అని కార్యదర్శి. శృంగారకవి నరసింహం గారు ప్రాసిరి.

మొసపాటేయి యుద్ధము.

నేనలు 800 మొక్కయూమున పోరుచున్నది. ఆరణ్యులు చెప్పుచేతలలో మెరిగి ఎరుగు వారినివచ్చు పిలువెను. వారు ప్లిగలు గారు అంగ్ల సేనకన్న టర్కీ సేన మేయ్యగా కనవకుటచే ఆరణ్యులు మొదట టర్కీ వారిలో చేసిరి. దెసిలాంరాజు మొదట అంగ్ల దేశీయులాయెడల విభేతము కనవరచోట్ల ప్లిగ సేనలతో శత్రువులలో చేరెను. 10౦౦౦ మంది తురుష్కులకు మరిచాలా మంది అరబులకు నెలు ముటవ తగినంత సేను చేర్చుటకు కొంత యావక్యము కలిగినది.

మదనపల్లె డివిజన్ సంఘము.

ఈ నెల 4 వ తేది జరిగిన కార్యనిర్వాహక సభ యొక్క కార్యసంగ్రహము:— నెమలిపట్టణిరామరావుగారు బి. ఎ. పెన్సిడెంటు, నెమలి వెంకటరమణరావుగారు బి. ఎ. అబ్దుల్ గఫూర్ సాహెబుగారు. ఆర్. వెంకటసామిసాయుడుగారు. తంబళ్లపల్లె శారాయణ రెడ్డిగారు, బి. జయరంగ రావుగారు, బి. యస్. శేషగిరిరావుగారు. బి. ఏ. బి. యల్.

కేకటరీయ హాజరయిరి—

I గడచిన నెల కార్యసంగ్రహాధికారులు కొన్నింటిని మదనపల్లె తాలూకా తహసీల్దార్ గారికి తెలియ బరచి యొన్నందుకు కురబలకోటలో “ఊగమచాయని చెలువుకట్ట తూము మొరవలకు కావలసిన మరమ్మతులకు యెట్టి మేటు తయారచేసి పంపవలసినదిగా మంజూరు ఇరిగేషన్ ఓవర్సీ యకు ఈ శ్రేయ పంపడమయినదని, రాయనిచెలువు రైల్వేకు సంబంధపడిన దగుటచేత దాని మరమ్మతు విషయమై డి. పి. డబ్ల్యు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారికి వ్రాయవలసి యంటున్నదని, కురబలకోటలో తాలూకా బోర్డువారి వల్ల త్రవ్వించబడి ఉపయోగములోనుండే దక్షిణపు మంచినీళ్ల బావి విషయములో శ్రద్ధతీసుకొన బడుచున్నదని” మొదలయిన అంశములనో వారు వ్రాసిన ప్రయత్నమును చదవడ మయినది.

రాయని చెలువుమరమ్మతు విషయము ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు వారికి వ్రాయవలసినట్లు తీర్మానించబడెను.

ii. పెద్దతిప్ప సముద్రము గ్రామములో నూతనముగా ఏర్పాటు చేయబడిన గ్రామసంఘపు (పెన్సిడెంటు మ॥ రా॥ శ్రీ భాస్కరరామయ్యకెట్టిగారు వ్రాసిన నెం ౧౨-౩ తేటర్లు చదువుడెను.

మన సంఘపు పెన్సిడెంటుగారు, కార్యనిర్వాహక సభలో నొకరగు మ॥ రా॥ శ్రీ ఆర్. శేషగిరిరావుగారు నున్న, కేకటరీయ మ॥ రా॥ శ్రీ బి. జయరంగరావుగారు, ౧౯౧౨-౧౯౧౩ వ కదిరి తాలూకా తనకట్టు గ్రామమునకున్న, ౧౯౧౨-౧౯౧౩ వ పెద్దతిప్పసముద్రము వద్ద గ్రామములకున్న తెల్లి రెండు డివిజన్లించిన విషయ సంఖ్యవారు, చదవ బడెను. అందులోని

i. పెద్ద తిప్పసముద్రములో పెద్దచెరువుకట్ట ఎత్తుగాను మంచి మరమ్మతులను ఉన్నది. మరవమున్న దురస్తుగా నున్నది. మరవనకు గ్రామమునకు తూర్పుతీర్పు మదనపల్లె కోర్టుకు అడ్డుగా పోయియున్నది. ఈనొకట నం తెన కట్టిం చకలెని జనము కోరుచున్నాడు. ఇది అత్యవసరమై యున్నది. తాలూకాబోర్డువారు ఇందుకు కావలసిన వైకము కడుక్కుకొనలములో సేవించి కట్టింతురని యుచున్నాడు. ఈ భాగమును తాలూకాబోర్డు పెన్సిడెంటుగారికి, జిల్లా బోర్డు ఇంజనీరుగారికి తెలియ జరచుటకు తీర్మానించడ మయినది.

ii. “పెద్దతిప్పసముద్రములో ఇండ్ల వెళ్లకొని బావులనీళ్లు అతి ఉప్పు. త్రాగుటకు యోగ్యముకావు. బహుట పొలములలోను, పోటలలోను ఉండేబావికీళ్లు ఇదివరకు త్రాగుచుండిరి. ఇప్పుడు 4 మంచినీళ్ల బావులను త్రవ్వించుటకు తాలూకా బోర్డువారు కాంక్షచేసియున్నాడు. అందులో ఒకటి పెద్దచెరువు కాల్యగట్టున ఉంకిపర్వతమున త్రవ్వించబడి జనుల ఉపయోగములో నున్నది. దీనికి వైతట్టు మూతకట్టబడి యున్నది. కాని నీళ్లు చేరుకొనుటకు నాలుగు ప్రక్కలను గల తూములకట్టి బావిగుండా రాట్టుమును చేయ బడియున్నది. ఈ రాట్టుములలో త్రాగుకొప్పి బావిగాయినంతట మరల తగిలించుటకు గవాక్షముల నెక్కి మందుకు వంగి త్రాగుకు సరిచేయవలసియున్నది. శ్రీమంతు పరివారికిన్ని యిది అపాయకము. కావున పాడు గ్రామములోవలె పంపు నో నీళ్లను పోట్టికొట్టించి దానినుంచి వైపుగుండా నీళ్లు తీసుకొని పోయ్యే యేర్పాటుచేసిన మంచిది.....ఈబావి చుట్టుప్రక్కలను అతి కళ్ళలముగా ఉన్నది. చెరువుకాల్యకు జనుల కక్కనుగా ఉపయోగించుచున్నాడు. కావలినాడు ఒకడున్నాడుగాని ఇట్లు కళ్ళలము చేయకుండా ఉండేలాగు వాడు బందోబస్తు చేసేలాగున యూనియన్ ఛేర్మన్ గారు కలం భాయదా చేయవలెను.....కెక్కడ మూడుబావులు పూర్తికాలేదు. బందోబస్తు కొట్టుటకు కావలసిన మంచి నా మగ్గి. తేనెకలిచిపోయియున్నది తెలియజేయుచున్నది. నీటికల్ల గా తెప్పించి యయ్యవలెను. తూర్పుభాగమున బావినిండా అత్యవసరము. పట్టణములను సూచించుచున్నది. పెద్దచెరువుకు నీళ్లు వచ్చినయెడల జనులు అనీళ్లను త్రాగి కాములా పడుట నిశ్చయము.

యము.....ఈగ్రామములో దక్షిణపువాడ మాలపల్లె. ఈ మాలవాండు మరన వంక నొనుండే బావిని త్రాగుచుండిరి. అవంకలో నీళ్లురచ్చినప్పుడు బావి పూడిపోవుచుండడమువల్ల ఇమాంసాహెబుసాహు వీరి ఉపయోగార్థ మొక బావిని త్రవ్వించియున్నాడు. మరియొక బావికూడా కావలెనని మాలము చెప్పుకొనిరి.”

వైభాగమును మదనపల్లె తాలూకాబోర్డు పెన్సిడెంటు గారికి, జిల్లాబోర్డు యింజనీరుగారికి, డిప్టీ కమిషనర్ అండు కానిటరీ ఆఫీసుకు గారికి తెలియపరచ వలసినట్లు తీర్మానించబడెను.

iii. “పెద్దతిప్ప సముద్రములో నొక పంపు బరిన్నా లు గలదు. ౧౦౦ మంది విద్యార్థులు ఉన్నాడు. గ్రామము బస్టి గనుక ఉపవృత్తిగలవారు, తమ బానిసరు ఇంగ్లీషు కూడ చెప్పించవలెనని అభిలాష పడుచున్నాడు. కేకటలవారు కొంత మంది యదివరకె రిమిట్టించియున్న మదనపల్లెకు పంపియు న్నారు. అతివ్వల వయస్సులో తల్లిదండ్రుల విచారణలేక దూరతేనునది పిల్లవాండ్రును పంపడము యుక్తముకాదు. గనుక యీ యార నొక లోయకు వెకండరి స్కూలు స్థాపించడ ము అత్యవశ్యకము. నుటియు మదనపల్లెలో కాలేజీ ఏర్పడి నంతవఱకు చుట్టుప్రక్క సమీప గ్రామములలో వెకండరి స్కూలు అవశ్యకముగా ఉండవలెను. ఇచ్చట ఒక బాలికాపాఠశాల కూడాయున్నది ౬౦ బాలికలు చదువుచున్నారు. ఇప్పుడు స్కూలు బాడిగయింట్లోనున్నది. తాలూకాబోర్డువారు తగిన కట్టడము కట్టించవలెను”

ఈభాగమును తాలూకాబోర్డు పెన్సిడెంటుగారికి, ఇత్తూరుజిల్లా అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టర్ రాఫ్ న్యూస్ గారికి తెలియపరచవలసినట్లు తీర్మానించడమయినది.

iv. “ఊగమచాయని గ్రామము అతిమురిక గానున్నది ఇప్పుడు గ్రామములో ఇంటింటి నొకరు జ్వరమునో పండుకొని యున్నాడు. ఈ యూరికి నీ పానీదకములకు వనతి త్రవ్వక. ఈ యూరుచెరువు ఈతాలూకాలోని నాలుగు పెద్దచెలువులలోనొకటి. ఇప్పుడు చెరువులో కొద్దిగా నీళ్లుకచ్చియున్నది. అనీళ్లు జనుల త్రాగుచున్నాడు. అందువల్లనే జ్వరములకు కారణమని నొరుచున్నది. తాలూకా బోర్డువారికి బావిని త్రవ్వించుచున్నారు. దాని త్వరలో పూర్తిచేసిన యెడల గ్రామమునకు మహాపకారము గా నుండును”

“పెద్దతిప్పసముద్రములో ఒక క్యానిటరీ ఇన్ స్పెక్టరు న్నాడట. ఇతనివ్వకు ప్లేటఫా మాత్రము చేయవచ్చుడట. అనగా ప్లేటఫాండు ప్రాంత్యములనుండి ఎవరైనా వచ్చివారాయని విచారించడము. వచ్చియిండి వాండ్లకుజ్వరమువచ్చియున్న దాయని విచారించడము. అతనిచేత గ్రామపారిశుధ్యత విషయములోను పనిచేయించిన యెడల బాగుండును”

వైభాగమును తాలూకా బోర్డు పెన్సిడెంటుగారికి, డిప్టీ కమిషనర్ అండు కానిటరీ ఆఫీసుకు గారికి తెలియపరచ వలసినట్లు తీర్మానించడమయినది.

III. ఈసంఘపు చార్జి ఖమకలకుగాను కార్యనిర్వాహక సభ మొదట నెలకు చెరితర్ధరూపాయ చందా చెల్లించవలెనని తీర్మానించబడెను.

IV. పెన్సిడెంటుగారు “గ్రామపంచాయతీలు లేక గ్రామ సంఘములు” గురించి వ్రాసిన వ్యాసము చదువుడెను. దాని నీసభా కార్య సంగ్రహముతో అచ్చు వేయించి ప్రకటించే లాకు తీర్మానము చేయబడెను.

గ్రామపంచాయతీలు లేక గ్రామ సంఘములు.

(నెమలి పట్టణిరామరావుగారు)

పంచాయతీ యుగము అయిదువందల ఏడేయే యొక కార్యములలో తీర్పుచెప్పటం. ఈపంచాయతీలు మనజేశములో పూర్వకాలమున విశేషముగా వాడుకలో నుండెనని యిప్పటికి మనవారు కొన్ని కొన్ని సందర్భములలో పంచాయతీ కోరుకొను వాడుకవల్ల స్పష్టమగుచున్నది. ఈపంచాయతీ పద్ధతి ఉభయకర్తుల సమ్మతియిండా ఉభయకర్తులవారి గౌరవముకు పాత్రులగు పెద్దవయస్కులను మధ్యస్థులనుగా కోరుకొనడము క్రింద యిప్పుడు మారిపోయినదిగాని మొదటపంచాయతీల కిది యుక్తముకాదు. అంగ్లేయులభుక్త్యము రాకముచు గ్రామములలో విలసిల్లించుచున్న జనులు తమలోతమకు కలుగు అన్ని వలసపోయినను తమతమ గ్రామములలోనే పరిపాలనము చేసు

కొను చుండెడివారు. ఇందుకుగాను గ్రామములోని పెద్దవయస్కులను (వరుగురి నీని నిచ్చునై నై) కొందరిని పంచాయతీ దారుగా అనగా గ్రామములోని వ్యాయావ్యాయములకు బరిచ్చరించువారినిగా నేర్పరచుకొని అన్ని తరగతల వారికి తెలియపరచుకొని వారల తీర్మానముచేసిన ప్రకారము నడచుకొను చుండెడివారు. ఇందుకుగాను గ్రామములలో ఈకాలములో వ్యాజ్యములలోనికి తేమాత్రముచేర్చిద్రవ్యమునుబాంధి కన్న ఇమలులండి చెడిపోయెడి వారలవలెగాక తమతమ తరగతలను బహుతీరముగను తృప్తికరముగ చక్క తెట్టుకొని నుఖతీరనము చేయుచుండెడివారు. ఇప్పుడైతేనో స్వల్పవిషయములలోకూడా కొట్టు పేటలనెక్కి ప్రాంతుభుక్తుల క్రిందనేమి వకళ్ల ఫీజుల క్రిందనేమి దూరపు టూర్లుకు వెల్లి భక్తిభుక్తుల కిందను ప్రయాణపుభుక్తుల క్రిందనేమి వి శేష భవన శ్రమయు చేసికొనుచు నుడుకు వ్యా య ము పాం దె దకో లేదోకాని వ్యవహారములలో చి త్తు క డి ఇ త ర కార్యములనెల్ల పాడుచేసికొని నష్ట పడి పోవుచుండడము మనకందరికి తెలిసిన విషయమే అయియున్నది. జనతీలాగు నష్టపడి పోవుచున్నారని మనప్రభుత్వమువారికి కూడా తెలియవచ్చి స్వల్పవ్యవహారములలో కొట్టుల కక్కకుండా పూర్వపుపద్ధతి ప్రకారమే గ్రామములోనే పరిపాలించుకొనేటట్లు గ్రామపంచాయతీలని ఏర్పరచవలెనని ఉద్దేశించి యున్నారు. అయితే యిప్పుడు మనగ్రామములలో జనులలో వికమత్యము లేకనున్న ఒకరియందొకరికి నమ్మకము కాలకనున్న స్వప్రయోజనకారితమే జనుల కందరికి నుఖమయిన స్వభావముగాను ఏర్పడియుండడమువల్ల యీగ్రామపంచాయతీలను ఏర్పాటు చేయడము సాధ్యముకాకుండా నున్నది. గ్రామములలో జనులు ఇందువలన తమకుకలిగెను నష్టములను బాగుగా నాలోచించి తమలోతమకుగల ద్వేషములను అపనమ్మకపు బుద్ధులను మరచిపోయి అందరను ఏకమటుంబ భావముతో గ్రామశ్రేయమునందే అభిమానులగువారైనదచుకొనినయెడల గ్రామపంచాయతీలను వొంతనమువారు ఏర్పరచెదరు. వారిట్లు ఏర్పరచినను ఏర్పరచకపోయినను జనులు తమలో నొకరికొకరికి కలిగెడి తరగతలనుతామే పంచాయతీ కూడి తీర్మానము చేసికొనుచు నశ్చిన్నయెడల దొరతనము వారు పంచాయతీల నేర్పరచవలసిన జమారేలేక పోవచ్చును కదా. ఇందుకు ఒక పెద్ద అధ్యంతర మేమనగా మనలో విక్రమబుద్ధి అనగా అన్యోగ్యముగా నుండే బుద్ధి లేకపోవడమే. ఈ విక్రమబుద్ధి లేక అయికమత్యమును గురించి నుటియుక తర్వాతము వివరముగా వ్రాయవలెను. ఇప్పుడు గ్రామ పంచాయతీలవల్ల జనులు నెరవేర్చుకొగల విషయములను గురించి మాత్రము వ్రాయడము గును. ఈగ్రామపంచాయతీలనే గ్రామ సంఘములకుకూడా చెప్పవచ్చును.

మొదటిది గ్రామపారిశుధ్యత జనులు ఆశోగ్యముగా నుండుటకు ఇది నుఖమైన విషయమనిన్ని ఏదధముగా గ్రామపారిశుధ్యత సమకూడునో అందుకై ఏయేయంతనములు గను నించవలెనో దానినిన్ని గడచిన నెలలో వివరముగా వ్రాసియున్నాము. ఆయంతనములను చక్కగా అనుసరచునకు తెచ్చుట. రెండవది. గ్రామములో పొలములకు నీరు పారుకొనే విషయములలో నేమి చెలువులు మొదలగు జలాధారముల కాపాడుటలో నేమి తగిన బందోబస్తుచేయటం.

మూడవది. స్వల్ప విషయములలో ఒకరికొకరికి కలుగు తరగతలను పరిష్కారము చేసికొనటం.

నాలుగవది. జేదస్తానములు, ఛత్రములు మొదలగు వర్గ జనోపయోగముయిన ధర్మకార్యములకు క్రమముగా పరిపాలించుట.

అయినవది. గ్రామజనుల సౌఖ్యమునకై పరస్పరమారి వల్ల ఏర్పరచబడిన కష్టాలు, వం తెనము, మంచినీళ్ల బావులు మొదలగు వానిని కాపాడి మంచి నీటిలో నుండుకొనటం

ఇంకా గ్రామపయోగమైన కార్యములు జనుల ఒడ్దిక మీద ఎన్నియో సమకూర్చుకొన వలసిన ఉంటున్నది. కాని నన్నిటిని వివరించి వ్రాశడమునకుసర్థముచాలదు. కనుక విస్తరించలేదు. పెద్దతిప్పసముద్రము గ్రామములో ఒక గ్రామ సంఘమేర్పరచుకొనివారని తెలియపరచుటకు చాలా సంకోచము గుచున్నది. ఇతర గ్రామములలోను జనులు విక్రమబుద్ధితో గ్రామసంఘముల నేర్పరచుకొని తమతమ గ్రామములను మంచినిటిలో నుంచుకొని తామున్న తేమపడుదురని నమ్మచున్నాము.

రైలుబండి కపోయము చేయవలెను.---తూర్పు బంగారో ఇనుపదారిలో అదివారము వాడొక రైలుబండిని పట్టాలనుండి పడద్రోయటకు ఎవరో కుంటున్నారని మార్గమున నిరోధమును కలిగించిరి. అదృష్టవశమున ద్రోవకువారిని చూచి బండి వాచుకున్నాడు. కనుక.....

THE GREAT WAR.

Bavarian Regiments Decimated: A Cry for Help.

MR. CHURCHILL'S REPORTED WISH TO JOIN HIS REGIMENT.

British Infantry's Attack With Gas.

GERMAN PREPARATION FOR WINTER CAMPAIGN.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

The Aga Khan.

LONDON, October 19. The Aga Khan lunched with the King and Queen at Buckingham Palace yesterday.

Mr. Churchill Wishes to go to Front.

LONDON, October 18. The "Daily Chronicle," discussing the rumours of impending Cabinet changes, says it is reported that Mr. Churchill intends to join his regiment and go to the front.

Sir Ian Hamilton to Return to England.

Successor Appointed.

LONDON, October 19. The Press Bureau announces that General Sir Charles Monro has been appointed to command the Mediterranean Expeditionary Force in succession to General Sir Ian Hamilton who is returning to England to make reports. Lieutenant-General Birdwood has been appointed temporarily to command the force pending General Monro's arrival.

BRITISH ATTACK WITH GAS.

An Infantry Charge Described.

A Correspondent's Experience.

LONDON, October 18. Reuter's correspondent with British headquarters sends a description of the British attack with gas on October 13th "which we witnessed from an eminence close behind the trenches." He says that beyond the area where massed batteries were pouring a concentrated fire into the German positions was a land of desolation where the troops hidden in trenches were awaiting the whistle to leap from the parapets. The horizon was a mass of smoke constantly changing colour—white, yellow and black, sometimes pinkish. Suddenly from the left of the British lines came a cloud of yellowish smoke creeping towards the opposite lines, closely followed by a broad finger of white vapour which widened as it advanced, and spread over the yellow cloud forming it into an opaque mist which gradually enveloped the German trenches in a dense fog. When it was first noticed, it looked like a big ball of cotton wool poised a few feet above the plain; then as the wind caught it assumed the aspect of a gigantic funnel tilted towards the enemy. More smoke rolled up from the same spot as though someone were blowing puffs from a huge invisible pipe. It was heavier and more bewildering than a London fog. Occasionally when the vapour lifted one had glimpses of figures darting backwards and forwards across the space between the trenches. These were apparently bomb throwers. Then there was a momentary flash of a mass of men appearing to spring from the empty plain and sink back again in a new place enshrouded in a curtain of smoke. This was all one could hope to see of an infantry charge in this war.

British Submarines Useful Work.

German Officers Despondent.

ALLAHABAD, October 19. The "Pioneer's" correspondent cables:—LONDON, October 19th.—The sinking of five German transports and the forcing of a sixth ashore by British submarines show what useful work these craft are doing in the Baltic and how seriously they are interfering with the despatch of reinforcements and supplies by sea to the German line in the Dvinsk region. Officer prisoners are reported to be more despondent than the privates. One recently remarked:—"We shall never get out of Russia again."

Three Million Men Required.

Director of Recruiting on End of the War.

LONDON, October 19. Speaking at Hull, Sir Eric Swayne, Director of Recruiting in the Northern Command, said that the war would not finish soon. Great Britain must have three million men by the spring to make Germany realise the uselessness of continuing the war.

Trade Unionists and Compulsion.

A Significant Resolution.

LONDON, October 19. A Trade Union recruiting rally at Birmingham enthusiastically passed a resolution to the effect that it is impossible to oppose compulsion if recruiting is unsatisfactory.

Recruiting Campaigners' Object.

LAHORE, October 19. LONDON, October 18.—It is admitted that recruiting campaigners will direct special efforts to signing on single young men.—("C. and M. Gazette's" cable.)

Sir E. Carson's Resignation.

LONDON, October 19. Sir Edward Carson has resigned.

German Trawlers Taken to Grimsby.

LONDON, October 19. Twenty Six German trawlers have been brought to Grimsby. They include many modern steam vessels. One trawling fleet was escorted but the escort bolted when the British patrols were sighted. There have been three successful British raids in the North Sea during the past fortnight.

A Steamer with Ore Captured.

LONDON, October 19. A telegram from Gefle says that it is officially reported that the steamer "Nike" bound from Lulea for Stethin laden with ore has been captured by a British submarine and taken to Reval.

FRANCE.

Anglo-French Co-operation.

Its Steadfastness Emphasised.

LONDON, October 19. M. Viviani has telegraphed to Sir Edward Grey, with reference to M. Delcasse's resignation, affirming emphatically that the French Government intends to pursue without any modification the policy which has hitherto happily bound the two Governments. Sir Edward Grey replied assuring France of our continued steadfast co-operation, which has only been strengthened by the events of the past year and the combined heroism of French and British troops fighting side by side in the same great cause.

Teuton's Latest Submarine Outrage.

Escaping Passengers Shelled.

LONDON, October 18. MARSEILLES.—The Tunisian mailboat has arrived with the survivors of the steamer "Admiral Hamelin" recently torpedoed in the Mediterranean when fifty persons were drowned, and thirty injured.

PARIS.—The sinking of the "Admiral Hamelin" was a despicable outrage. The submarines fired without warning and afterwards over forty shells struck the steamer while the passengers and crew were taking to the boats. The noise of the firing brought a French destroyer and a British hospitalship to the scene, but the submarine sank the "Admiral Hamelin" with two torpedoes before disappearing.

Effective work of French Batteries.

On the whole Front.

LONDON, October 18. PARIS.—A communique states that French batteries have performed most effective work on the whole front. We completely repulsed three German attacks eastward of Souchez, and also repulsed everywhere an attempted movement northward of Verdun.

Paris Communique

LONDON, October 19. PARIS.—A communique says:—The enemy after violent bombardment, massed troops in the trenches near Souchez, but our vigorous curtain of fire prevented the threatened attack. Artillery duels in our favour occurred south of Somme, on the left of Aisne and in Champagne. Lively grenade fighting took place in the Vosges on the crests of the Schratzme Annele. There was violent cannonading in the region of Harmannsweilerkopf.

GERMANY.

German Preparations for Winter Campaign. Russian Ascendancy in Northern Theatre.

ALLAHABAD, October 19. The "Pioneer" special cable:—LONDON, October 18th.—The "Morning Post's" Petrograd correspondent says that the Germans have begun preparations for the winter defensive, constructing a triple line of fortifications in various places west of the Dvinsk meridian. Concrete works and comfortable underground

TELEGRAMS.

quarters, field railways in the rear have already been completed in the west and south of Riga, in the neighbourhood of Mitau, and west and south-west of Dwinsk, but a final effort will be made before the winter to reach the coast on the Gulf of Riga and take Dwinsk. The Russians meanwhile are steadily sweeping westward from the lakes southward of Dwinsk. Throughout the northern portion of the front events are now dictated by the Russian moves. The Russian warships destroy attempts to fortify within ten miles of the coast.

RUSSIA.

When Russia is United.

Result of Recent Efforts.

ALLAHABAD, October 19. The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Petit Parisien" Petrograd correspondent quotes M. Polivanoff as stating that the past month's labour of the whole Russian people is having such results that it is not to be supposed that the enemy will continue to advance. If they do, it must be at a price far outweighing the value of their success. Germany will learn that when Russia is unanimous as she is to-day, no one on earth can beat her. It is learned in diplomatic circles that General von Mackensen had demanded reinforcements.

A Russian Statement.

LONDON, October 19. PETROGRAD.—A communique records further Russian successes resulting in the capture of a number of villages at various points on the front with altogether three thousand three hundred prisoners and many machine guns. The communique says that very fierce fighting has occurred between Lakes Demmen and Drisviaty east of Vinnia, where the Germans were dislodged with enormous losses from positions on the southern shore of the Drisviaty. The other villages stormed by the Russians were on the upper Niemen and South Pripiet rivers and on the Str.

SERBIA.

Bavarian Regiments Decimated.

Austrian Appeal for Reinforcements.

ALLAHABAD, October 19. The "Pioneer's" London correspondent wires:—The Central News Paris correspondent mentions a Nisa telegram which stated that the Serbs decimated the Bavarian regiments in the Semendria sector and intercepted a wireless from the Austrian Generalissimo to General von Mackensen stating "impossible to accomplish my task unless you send large reinforcements immediately."

Bulgarians Disappointed.

Reuter's Athens correspondent says:—It appears that the Bulgarians are disappointed with the strength of the German forces.

Serbian's Objective.

ALLAHABAD, October 19. The "Pioneer's" London correspondent wires:—The "Petit Parisien's" Bucharest correspondent says that the Serbians attempted to occupy Vidin in order to prevent Austria's supplying Bulgaria with munitions and to turn the flank of the force approaching Timok.

Germans Driven Back.

Several Guns Captured.

LAHORE, October 19. The "Civil and Military Gazette's" London correspondent cables:—The Bucharest correspondent of the "Lancet" recounts several Serbian successes, including the turning of the Germans out of their line near Belgrade and the capture of four German guns between Mlava and Emarava. He adds that a Bulgarian regiment mutinied at Kadibogatz and was annihilated by the rest of its division.

ITALY.

Italy Declares War.

LONDON, October 19. Italy has declared war on Bulgaria.

AUSTRIA.

Famine in Warsaw and Hungary.

Food Riots: Deaths from Starvation.

LAHORE, October 19. LONDON, October 18th.—The "Morning Post's" Berne correspondent states that a message received indirectly from Warsaw states that the people are daily found dead in streets from starvation. The Municipal Relief Committee is unable to cope with the distress. The representatives of the leading Hungarian cities, excluding Budapest, will on the 19th instant, discuss measures for dealing with the distress in Hungary. Food riots have already occurred. The women at Linz dragged the Burgomaster to the Stahatler, demanding that steps be taken to procure food stuffs.—("C. and M. Gazette's" cable.)

AUSTRALIA.

The Balkan Position.

Australian Opinion.

LONDON, October 19. SYDNEY.—Mr. Pearce, Minister of Defence, declared if it was necessary to do more to combat successfully the new position in the Balkans, Australia would answer the call even if it meant sending brigade after brigade.

TELEGRAMS.

CHINA.

A Supporter of Chinese President Wounded.

LONDON, October 19.

TOKIO.—Changshili, a prominent supporter of Yuan Shi-Kai is mortally wounded by a young Chinaman.

UNITED STATES.

Fitting Vessels to Prey on Commerce.

German Plan Found Out.

LONDON, October 19.

NEW YORK. The detention by the Columbian Government of an American yacht near Buenaventura with an unusually large crew whose Captain is believed to be a German tends to confirm suspicions that German sympathisers are fitting out privateers for the purpose of preying on commerce in the Atlantic and Pacific. Half a dozen officers and men have escaped from the interned German vessels at Norfolk, Virginia, in a motor boat. It is believed that they have gone to Cuba.

Execution of Miss Cavell.

LONDON, October 19.

The United States Government has instructed the Ambassador at Berlin to enquire into the circumstances of the execution of Miss Cavell.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

Indian Posts and Telegraphs.

Last Year's Working.

SIMLA, October 19.

The annual report on Posts and Telegraphs of India for the last year is published to-day and shows a continued increase of efficiency in every branch. During the year the enormous total of 1,000 million articles were despatched by post, including 24 million registered articles. Stamps to the value of £2 million were sold for postal purposes. Thirty million money orders of a total value of £37 million were issued. A sum of £8 million was for tradesmen and others on value payable articles. Three million insured articles, valued at £49 million, were handled. 21,000 pounds of quinine was sold to the public, while at the close of the year there were over 1½ million Savings Bank accounts with a total balance of £10 million and twenty five thousand postal life insurance policies with an aggregate assurance of over £2 million. The post office also realised for the Government £50,000 of Customs duty and paid pensions to Indian soldiers totalling close upon a quarter of a million. In the same period 16 million telegrams were transmitted and the telegraph system was extended by 2000 miles.

The Burden Thrown By War.

The War has thrown an immense burden of additional work upon the Posts and Telegraphs in India. Field Post Offices have been sent from India to accompany all the Indian Expeditionary Forces, and a total of no less than 500 Postal employees are on field service out of India. Only those who have volunteered are taken for field service, and the resources of the Post Office have been heavily taxed to provide this large staff and replace the casualties. Moreover, the deputation of such a large number of trained men has made the work of those who are left in India heavier. However, while the work of the Post Office in India has not suffered, that of the Field Post Offices is satisfactory in every force, although the difficulties have been many and the conditions under which they are working are unusual.

The Telegraphs.

The same applies in the case of the Telegraphs, in which correspondingly a large number of employees have been withdrawn for military service. This serious depletion of the staff rendered the work of maintaining the internal efficiency of the Department a matter of considerable difficulty, but the demands for staff made by the military authorities were all complied with promptly. Mobilisation stores had to be issued on short notice and other staff were supplied in considerable numbers for the field operations in East Africa and the Persian Gulf. The Government of India have already intimated their high appreciation of the assistance they received from the Department.

The following paragraphs from the report are also of interest:—The most important event which took place during the year under review was the complete amalgamation of the Post Office and Telegraph Department. An experimental amalgamation had been in force for some time in two circles, and, in the light of the experience gained, a scheme for its extension to the remaining circles was prepared. This was sanctioned by the Secretary of State and came into operation throughout India from the 1st April 1914. The chief feature of this scheme was the complete separation of engineering and traffic duties, and in practice this has proved quite satisfactory. A certain amount of dislocation of work on the introduction of such a scheme was unavoidable, but, thanks to the hearty co-operation and ready assistance which was rendered by all concerned, the trouble which resulted was reduced to small dimensions. It was inevitable, with a scheme involving the taking over of many new duties by a large staff of officers and men that some time must elapse before things could settle down. The process of assimilation was proceeding most satisfactorily, and all the outstanding questions were practically disposed of when the introduction of Censorship consequent on the outbreak of the war dislocated the transaction of the whole business and

TELEGRAMS.

thereafter everything was subordinated to military requirements. In connection with this extremely heavy work was thrown on this Department. Large despatches of Staff and stores had to be arranged for, and that this was possible with a staff which on the introduction of the amalgamation scheme was reduced to the figure thought necessary for normal requirements, reflects the greatest credit on them. Not unnaturally the pronounced shortage of staff restricted the activities of the Department, but the disposal of business continued unimpaired. So it is not unreasonable to assert that generally speaking the amalgamation promises to be a very successful measure in view of the fact that it has only been in operation for a comparatively short period, most of which was under conditions altogether abnormal. It is too early at present to pronounce definitely on the entire success of the scheme or to realise in what directions it requires modification, but I am sure that sufficient experience of it has been gained for me to be able to say that, it is on the right lines and that it will ultimately prove to be most beneficial to the Government.

Credit Societies.

The Co-operative Credit Societies opened at the Calcutta, Bombay, Madras, Agra, Lahore, Central Telegraph Offices have worked satisfactorily during the year, and it is evident from the increase in the membership share, capital, deposits and loans, that they are becoming very popular and have met a want. Repayment of loans by deductions from salary has been permitted and has proved most helpful. The Madras Society has opened its membership to the employees of the Post Office. The formation of a society in Karachi is under contemplation.

Secretary of State's Message.

The Various Fronts.

SIMLA, October 19.

The following telegram, dated the 18th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

Both the French and the Russians advanced slightly.

The French recaptured the summit of Hartmannsweterkopf and the fort in the Vosges and extended their positions near Givenchy. They also repulsed strong attacks on Vosges and Suze. Violent reciprocal bombardment took place in Champagne, especially near Tahure. The French aeroplanes bombarded Treves and Metz stations.

The Russians report severe fighting on the railway 21 miles south of Riga. Persistent enemy attacks north-west of Dvinsk were repulsed. In the Lake district to the south the Russians progressed and on the Sty captured many trenches. The Russian War Minister states:—"The Russian position can now improve, thanks to the many resources, in men, to the labour of all for the Army and the Allies, and in military supplies." The Russian communique says that a British submarine in the Baltic sunk five German transports and forced another ashore.

The Germans claim to have captured the hills south of Belgrade.

A report from Salonika says that the Allied troops are advancing into Serbia.

Free Casualty Telegrams.

SIMLA, October 19.

Regarding the free casualty telegrams, it is notified for general information that, with effect from the midnight of the 19th and 20th October 1915, all telegraphic enquiries from relatives of British Officers, Warrant and Non-Commissioned Officers and men should be addressed to the Central Casualty Bureau, Adjutant General Branch, Army Head Quarters, Simla, whose registered telegraphic address is "Casualties" Simla, instead to the Military Secretary to His Excellency the Commander-in-Chief or the Adjutant-General in India, Delhi, as hitherto directed. The Officers commanding depots, etc., should adopt a similar procedure in respect of enquiries received by them from the relatives of Indian ranks.

Sir W. Vincent's Reply.

SIMLA, October 19.

The Hon'ble Sir Ali Imam Law Member, entertained Sir William Vincent who is vacating the Secretaryship of the Legislative Department to join the Behar Executive Council. All the Gazetted Officers of the Legislative Department and the representatives of the Bar and the Press were present. Sir Ali Imam spoke of Sir William's eminent services and complimented him on the high standard which had been maintained in the Legislative Department and hoped Mr. Muddiman the new Secretary would easily uphold the tradition. Sir William Vincent alluded to his four years' experience and emphasised the support he had always received from Sir Ali Imam, Member in charge and paid eloquent tributes to Mr. Muddiman, the Deputy Secretary and others for their splendid work and co-operation.

CALCUTTA.

An Interesting Case.

Alleged Forcible Confinement.

CALCUTTA, October 18.

An interesting case was reported to the Burra Bazar Police, yesterday evening. Gopal Kriiso Halcarr, a merchant of Barisal owed, it is said, on account of goods supplied, Messrs. Ramnik Jhamwar and Co. of Burra Bazar Rs. 1,122-15. He was invited to come to Calcutta to settle his account on a promise of further credit. He arrived on the 11th instant and paid Rs. 800 and undertook to pay the balance on his return to Barisal. Members of the firm, Mik Nath Khatory and five others, refused to agree and after, it is alleged, stripping him of his clothing, they confined him in a room about six feet square. The Gurnasta who accompanied his master to Calcutta was then sent to Barisal to try and realize the balance of the debt. He returned with Rs. 60 only and the

TELEGRAMS.

title deeds of certain properties. The Marwaris, it is alleged, took possession of these, but declined to release Haldar Babu. He is reported to have been kept in confinement from the 11th to 17th instant during which time he was practically starved. Sub-Inspector Saib Bux Singh on receipt of information rescued Haldar who was in a state of collapse. He bore marks of injuries on his body which had been certified to by Medical Hospital authorities. Three men were arrested and three absconded.

Attempt to Derail a Train.

CALCUTTA, October 20.

The Eastern Bengal Railway Police are inquiring into the attempt to derail trains by fixing chain hooks on the railway line between Titagurh and Barrackpore Stations on Sunday last. The driver of the 57th train fortunately noticed the obstruction in time and pulled up his train.

The Mymensingh Murder.

Arrested Persons Bailed Out.

CALCUTTA, October 19.

In connection with the Mymensingh outrage in which the Deputy Superintendent of police Jotindra Mohan Ghose and one of his sons were murdered, some arrests have been made. Two of the men arrested belong to the local Settlement Office but they have been released on bail nothing incriminating having been found with them. A student of third year class of the Local College was arrested on the morning of the 10th instant. He hails from Backergunj District and his father is a medical practitioner. He has been released on bail. Another youngman who was arrested at the Railway Station is a teacher in a local Middle English School. On a search being made eleven tickets of various dates issued from different stations of the Narayangunj, Mymensingh and Jazannath Bahadurabad sections were found in his possession. He has been enlarged on bail.

News is current in Mymensingh that three Ministerial Officers of Mymensingh Settlement Office were arrested at Sealdah Station and they left Mymensingh the day following the murder, enquiries were made regarding their character, but nothing further is known about them as yet. Mr. Tegart of the C. I. D. went to Mymensingh from Calcutta. He visited the Scene of occurrence and saw the eldest son of the deceased Superintendent who is a student of the local School. Vigorous Police investigation is going on and a string of armed Police Constables has been posted in the house where the deceased Superintendent lived. The Bradh ceremony of the deceased Superintendent was performed by his sons.

Manchester Goods.

2000 Bales Contracted for.

CALCUTTA, October 19.

Further enquiries regarding Lucky Day (forward) sales held yesterday show that in connection with Manchester goods not less than two thousand bales were contracted. This in comparison with other years does not compare favourably barring the recent few years when Swadeshi movement was in its zenith.

The Shibpur Dacoity.

CALCUTTA, October 19.

News received from Krishnagar says that up to the present 19 persons have been arrested in connection with the Shibpur dacoity. Besides the nine persons whose arrest has already been reported, three others from Basirhat and three arrested in Calcutta and two in Barrackpur have been brought here and are confined in Krishnagar Jail.

UNITED PROVINCES.

Sir Harcourt Butler in Benares.

BENARES, October 18.

Sir Harcourt Butler, accompanied by the Hon'ble Mr. Sharp, arrived here this morning, and they were received at the Station by the Hon'ble Dr. Sunderlal, Hon'ble Pandit Malaviya, B. N. Bagvandas Sahab, Hon'ble Babu Motchand, Mr. Bertram Keightley, Rai Gyanendra Nath Chakravarti Bahadur, Mr. Lalit Mohan Sen, Private Secretary to the Maharaja of Benares and Mr. Lambert, Magistrate and Collector of Benares. Sir Harcourt Butler visited the Central Hindu College in the morning and had conference with the representatives of the Hindu Society in the afternoon. The conclusion arrived at was that the present premises of the Central Hindu College was insufficient to permit of the Hindu University starting there at present. The acquisition of the new site selected and the preparation of the plans was therefore necessary. The buildings are to be pushed on with as soon as the Viceroy has laid the foundation in February. Provided the money comes in fast enough, it is hoped to have the necessary buildings up in 12 months. The interval is to be utilized by the promoters of the University in securing the services of the best teachers available, both from India and from abroad, and in getting together the necessary apparatus and equipment for their work. Before leaving Sir Harcourt and Mr. Sharp handed to Dr. Sunderlal cheques for Rs. 500 and Rs. 250 respectively being their respective personal donations to the University Funds. Representatives of the Hindu University Society saw them off afterwards at the railway station, where Sir Harcourt Butler was garlanded by the Hon'ble Babu Motchand on behalf of the Society.

A Candidate for Election.

ALLAHABAD, October 19.

Hafiz Mohammed Abdul Rahim, the well-known Congress man of Aligarh, who presided over the Benares Session of the United Provinces political Conference is a candidate for election to the U. P. Legislative Council by the Agra-Meerut Muslim electorate.

TELEGRAMS.

Mr. Justice Chamier on Special Duty.

ALLAHABAD, October 19.
Mr. Justice Chamier will not rejoin the Allahabad High Court when it reopened after the vacation. He will be employed on special duty in connection with the institution of the new Patna High Court. In the temporary vacancy thus caused the Lieutenant-Governor has decided to appoint Mr. Walsh, K. C. to act as judge of the High Court.

A Zemindar Taken to Benares.
In Connection With Conspiracy Case.

ALLAHABAD, October 19.
Pandit Indranarayan Trivedi, a Zemindar of the Allahabad District, who is also an astronomer of respectable attainments and was formerly Editor of the "Vedic Saryaswa", a vernacular magazine, was to-day approached by some officials of the Criminal Investigation Department and asked to accompany them to Benares. On his asking their object in taking him there, they declined to give any reason and said that if he did not go with them, they would act according to law. He having consented was taken to Benares at 2 P. M. It is believed that he is required in connection with the Benares Conspiracy case.

BOMBAY.

The Gekhale Memorial Fund.

BOMBAY, October 19.
The Gekhale Memorial Fund now amounts to nearly Rs. 97,000.

A Second Medical College for Bombay.
A Munificent Gift of 12 Lakhs.

BOMBAY, October 19.
A munificent offer of Rs. 12,00,000 has been made by Messrs. Payne and Co., under instructions from the Hon'ble Advocate-General on behalf of the Trustees of Gordanudas Sunderdas for the foundation of a second Medical College in Bombay on the following conditions:—(A) That the College should be established and attached to the King Edward Hospital, (B) that the College should be affiliated to the Bombay University and proper provision should be made therein for giving instruction up to the highest medical degree of the University, (C) that the Corporation should provide the necessary buildings and fully equip the College with all the necessaries for giving proper instruction, (D) that the Corporation should ever afterwards maintain the College and defray the necessary recurring expenses for the purpose (E) that the Professors and teachers to be employed at the College should all be properly qualified independent Indian gentlemen not in the Government service and (F) that the College should be named the Seta Gordanudas Sunderdas Medical College.

The Corporation at their meeting this afternoon referred the matter to the Committee for report, several members welcoming the splendid and generous offer and expressing the hope that the Committee would submit an early report accepting the gift.

A Nefarious Practice.

BOMBAY, October 19.
There has lately been a hot discussion in the Bombay vernacular papers as to how to put an immediate end to the nefarious work being carried on by a handful of Parsis. It is said that these people trespass on others' houses with deliberate intention to steal anything valuable that they can lay their hands on and thus in broad daylight as well as at night. The men are gentlemanly dressed and enter the houses under one pretence or another, the chief pretence being that of either renting a flat in the house or of seeing a 'friend'. These persons who are described as Korgas have been carrying on their trade so far successfully. Several houses have recently been broken into in this way, and the pest has grown so big that now as not infrequently happens if even a true friend wants to go to another's house, but unfortunately does not know the proper place and goes by mistake to somebody else's house, he would be taken as a blackguard and insulted by the residents of the place. In short nowadays it is said that no Parsi family likes to receive any person who is a stranger. The leading members of the community are being urged to take stringent measures to stop the nuisance.

Claim for Maintenance.

A Case in Bombay Police Court.

BOMBAY, October 19.
At the Esplanade Police Court, this afternoon, the Chief Presidency Magistrate disposed of a case in which Mrs. Ethel Lucia Greenwood charged her husband, Mr. Henry Greenwood, with refusing to maintain her. The Magistrate on evidence held that the case had been made out against Mr. Greenwood and ordered him to pay Rs. 50 per month to his wife as her maintenance allowance. Mr. Greenwood was further ordered to pay Rs. 30 towards the costs of the case.

Success of an Indian in the I. C. S.
Examination.

BOMBAY, October 19.
Information has been received here that Mr. S. P. Shah, a student of the Hindu Education Fund, Bombay, passed the open competitive examination for the Indian Civil Service held in August last and stands fourth among the successful candidates.

A Scheme of Education Gets 2 Lakhs.

BOMBAY, October 20.
Another benevolent scheme was sanctioned by Justice Davar in a suit, Advocate General VERSUS Dayabhai Tapidas by which the Surat Sarvajanic Education Scheme will be benefitted to the extent of two lakhs of rupees.

TELEGRAMS.

A case of Defamation against
Mr. Devadhar.

POONA CITY, October 19.
The case in which Mr. Gopal Krishna Devadhar, M. A. Editor, Dnyan Prakash, is charged by Mr. Kashinath Vaman Lele with having defamed him by publishing certain defamatory remarks in his paper came on for hearing before Mr. Vacha, the City Magistrate, to-day. Mr. L. J. Apte, pleader for the accused, continued his cross-examination of Mr. Lele who admitted the publication of a number of half finished works for which subscriptions had been received in advance. He also admitted having received donations from the public but said they were meant to meet his private requirements. Several issues of the Dharma which Mr. Lele used to publish some years ago were then put in to show that he received money from his subscribers on promises of supplying publications which he never fulfilled. This closed the recording of evidence and the hearing was adjourned to Thursday when the pleaders will commence their argument.

Fighting in Mesopotamia.
Detailed Accounts.

BOMBAY, October 20.
Detailed accounts of the big fighting on 27th and 28th September in Mesopotamia appear in to-day's "Times of India." The writer says:—

The British force has now left the lower reaches of the river and is operating 300 miles away from its base with lines of communication strengthening down the winding uncertain course of the Tigris. The river boats are few for requirements and of force of any size. Boats were laboriously pushed from post to post by gangs of coolies to supplement these inferior vessels. The country above Amara passes through the territories of Muhammad and Beni Lam Arabs. The habits formed by centuries of practical independence are difficult to eradicate and the movements of undisciplined bodies of Arabs on either bank necessitate constant watchfulness on the part of small isolated bodies who hold posts along the line of the river. In every action the ambition of the neighbouring Arab tribes is to find themselves on the winning side or at least against the losing side and quite regardless of what is going on elsewhere their policy works to this alone. Gambiers by nature they balance one against other changes of British and Turkish troops. That in almost every action the Arabs have cast in their lot with the Turks is due to the fact that the Turks have always been numerically superior to the British. During these operations the Arabs frankly sided with the Turks and Chassan, the Chief of the Beni Lam, who had sworn obedience to the British Dominion changed sides and joined the enemy with a large number of men. The concentration of a force large enough to deal with 10,000 Turkish regulars with 35 guns and an unknown number of Arab auxiliaries occupied considerable time and it was not until September 25th that the British found themselves strong enough to take the offensive. The concentration took place about 6 miles from the Turkish position and about 15 miles below Kut-el-Amara. The Turks had taken up the position on both the banks astride the river with the intention of preventing British forces from reaching Kut-el-Amara. The line of defence lay almost north and south, for here the river flows approximately from west to east. A few miles above the Turkish position the river turns again more to the north. The boat bridge crosses the Tigris three miles below Kut-el-Amara. The defences constructed by the Turks stretched for about 6 miles on either side of the river. The old dry canal, old branches cut at right angles to the right bank of the river, and its artificial banks 20 feet high were only the outstanding feature in the whole monotonous landscape. The Turks made full use of this, for where their trenches and works lay some hundred or yards in front, the banks of the canal sheltered their reserves and were used as supports for high water towers from which British deployment could be clearly seen.

Continuing the writer says:—
"Examining the position after fight we could only wonder how human invention or human effort had been able to slaughter troops concealed in such perfect protection. The soil of the country here is firm and free from stone and particularly suited to construction of field works. In the front the ground was heavily mined behind a blind ditch thickly sown with barbed wire and behind this five trenches deep and narrow, loopholed and with head cover they were most carefully concealed and were quite invisible from the front even at a distance of few yards.

The strategies adopted by the British is then described. Shortly after dawn on the 26th September advance was begun.

The enemy's position was distant about 6 miles and in view of heavy fighting which troops were expecting no serious action was contemplated. Nevertheless sharp action occurred on extreme right where cavalry came into contact with a large body of Arabs. The front was an extended one and the whole day was occupied by troops in taking up their positions for next day's advance.

Lord Derby one of the Candidates for
Viceroyalty.

BOMBAY, October 20.
The London correspondent of a local paper writes:—To the names of Lord Murray of Elibank and Lord Beauchamp as likely successors to Lord Hardinge must be added that of Lord Derby. In some respects he has advantages, the other two gentlemen cannot claim.

BURMA.

The Lieut-Governor Designate.

CALCUTTA, October 20.
Sir Harcourt Butler, the new Lieutenant-Governor of Burma arrived at Calcutta by the down Punjab mail on Tuesday morning and proceeded in a Government House motor car to the Bengal Club. He leaves for Rangoon on Friday and arrives there on Sunday next the 24th instant the arrival being private.

MYSORE.

Addresses of People Presented to the Dewan.

MYSORE, October 20.
After the reading of the Dewan's address at yesterday's sitting the Representative Assembly was over and addresses from several Representative public bodies of the province were presented to the Dewan all of which expressed satisfaction regarding the past year's administration and the various measures of reform undertaken by the Government. The Dewan suitably acknowledged the addresses on behalf of the Government and thanked several Associations and promised to convey to His Highness the Maharaja the sentiments of loyalty and attachment expressed in the addresses presented.

The Representative Assembly resumed its sittings yesterday at 3 P. M. when Mr. D. M. Narasinga Rao, General Secretary, read the Dewan's Kanada address to the Assembly.

The Assembly rose for the day at 4-15 P. M.

Mr. Lalubhai Visits Mysore City Institutions.

MYSORE, October 20.
The Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas Mehta C. I. E., visited the institution for the Blind and Deaf Mutes of Mysore City and also the boys and the Girls Panchama Schools in the city where he was shown round the institutions by the authorities concerned. He was pleased with the working of these institutions and impressed with the neat appearance of the panchama children. Regarding the former he thinks that the work is carried on right lines and deserves all support from the Government and non-official public. He also thinks affording more facilities is necessary if the condition of these people is to be materially improved. He recommends additional sleeping accommodation for the inmates of the panchama schools.

He also visited the City Sanskrit College which he thinks is working on sound lines and which the State is keeping in prosperous condition. The Hon'ble Lalubhai Samaldas Mehta and the party left Mysore last night. They stop in Bangalore a day or two where Mr. Mehta visits Tata's Research Institute and Farm and then proceed to Bombay.

SOUTH INDIA.

Plague Cases in Colombo.

COLOMBO, October 20.
Information has been received to the effect that 2 suspected cases of plague had been discovered at Talaimannar among 3rd class passengers who went from Colombo

Buddha's Granite Image Discovered.

TRIVANDRUM, October 20.
Mavelikkara, a taluk in Central Travancore appears to have been a Buddhist centre in ancient days. A granite image of Buddha in the sitting posture has been discovered at Pailakkala village close by. The people call it Pailakkal Putharacuan or Father Buddha of Pailakkal. All classes of people worship the image and make offerings to it. The image stands near a grove and there is a Kani temple within the premises. Sometime ago, a similar image was discovered by the State Archaeologist in the vicinity of the Post Office at Mavelikkara.

(LATEST TELEGRAMS.)

(Reuter)

Mr. Asquith Ill.

LONDON, October 19.
Mr. Asquith is suffering from gadrointestinal Catarrh which will necessitate a few days complete rest.

Railway Line Not Cut.

LONDON, October 19.
PARIS.—The "Temps" says that the report of the cutting of the Nish-us-Kied railway near Vranja is not confirmed. Only a wooden bridge near the line was destroyed.

Latest News From Serbian Front.

LONDON, October 19.
A telegram from Paris says that General Sarrail, Commander-in-Chief of the French Orient Army has left Salonik for Serbia.

The latest news is that there is fierce fighting on all the Serbian fronts; owing to heavy enemy artillery fire the Serbian army near Belgrade retired to a fortified line a little southward while in order to avoid a turning movement the army which evacuated Pojarevatz has withdrawn south east. The Bulgarians are still held up in spite of their superiority. The enemy are committing unspeakable atrocities on the civilian population. It is reported that Germans-Austrians and Bulgarians are taking no prisoners.

Reuter learns that feeling regarding the position in Serbia is more hopeful. Accounts received in Athens of fighting prior to the occupation of Strumitza show that forty thousand Bulgarians attacked firstly the hard pressed Serbians northeast of Doiran and near Valandovo but the timely arrival of the Allies turned the tide and drove back the Bulgarians with heavy losses beyond the frontier. The principal fighting was at Valandovo five miles from the frontier where an entire Bulgarian battalions were cut up.

Fly-weight Championship.

LONDON, October 19.
In the contest at the National Sporting Club for fly-weight championship Young Symonds of Plymouth beat Tancy Lee of Leith in the sixteenth round.

Rugby Footballer Killed.

LONDON, October 19.
The International Rugby Footballer Lambert was killed in action in France on October 13th.

Dardanelles Position not Weakened.

LONDON, October 19.
The Athens correspondent of the "Daily Mail" wires that reports of the depletion of the Dardanelles forces and the slackening of the operations are described by a high military authority as fantastic. On the contrary the Allies' forces in the Gallipoli Peninsula are being reinforced.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

శ్రీరామకృష్ణ గాన విలాససభ, తిరుపతి:—ఈ సభ వా...

శ్రీహరిసప్తకభాండగారము, నివసము:—ఈభాం...

సర్వరత్నసీ పుస్తకభాండగారము, వెలగతోడు:—ఇది...

మాక్ ఇయేటరు వారి దానము:—గుంటూరునందు...

అస్తావధానము:—బాలసంఘమువారికోరికమీద శ్రీ...

ఆంధ్రపుస్తకభాండగారము, తిరుపతి:—మరణముగ...

పాశ్చిమా.ము:—జననశిశువునకు బరంపురమునందు...

గుంటూరు దాదాబాడి:—మాపురమున రాచపూడి...

గోఖలేమిమోరయల్ పుస్తకభాండగారము, సాలూ...

శ్రీ శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని...

మద్రాసు న స్వము. మద్రాసు న స్వము. మద్రాసు న స్వము.

కావలెను. జులై ను నున్న గు సరకులకు అమ్ముటకు ఏలెట్టును...

The Fascinating Perfume OTTO DILBAHAR (REGD) అందరి మనస్సును రమింపజేయు...

బ్రిట్టిష్ ఇండియా లిమిటెడ్ బ్రాండ్ టోబాకో రకు మేరకు పరిశీలించి తీసుకొనుట.

KATOL AND MOSQUITOES WILL WORRY YOU. నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది...

ఇప్పుడే తెప్పించబడింది!

క్రొత్త ఫాక్టరీ వేనా

మిగుల మేలైనది

ధనలక్ష్మి ఫాక్టరీ వేనా.

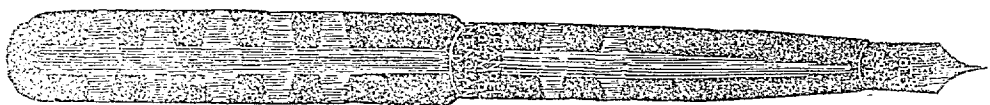
ఇది మాకే యింతగాను క్రొత్తగా చేయబడినది. ఈ వేనా సుంకుకొనుటకు దగిన పెట్టెమీదను వేనా మీదను చూకంపెని పేరు వుండెను పది యంతును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, వక్తలు మొదలగు వారలకు యోగించుచున్నారు. ఈ వేనాలో నిండుబజ్జీర సిరా యే కారణమున గాని కారణములైనవలన వుండును. ఇది "కల్పనైట్"తో చేయబడి, 14 కాంట్రీ బంగారు విల్లు గలిగియుండును. ఈ విల్లు మొదలగు 'ఇరిడియం' ఉండుటచేత సన్నటికి జెడక వ్రాయుటకు సులభమైయుండును. ఒక తూటి యువయోగించినవారు సులభ వేలు వారిని నువ్వయోగించిన సమర్థులగును. వేనాలో సిరా సోయుట గాను సిరింజి యొకటి వేనాలో నియుండును. నిల్పుటోడ పోస్టేజ్ కాక దీని వెల రూ. 2-0-0.

ఐరోపా ఖండ యుద్ధ చరిత్రము.

మొదటి భాగము రూ. 0-8-0 చోట్టే సహా రూ. 0-10-0

ఇది తేలికైనదిగా వ్రాయుటకు యున్నది. ఇప్పుటి ఐరోపాయుద్ధమునకు నిజకారణము లరయగోరువాడు ఈ పుస్తకమును జదివితీరవలయును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా మొదలగు దేశములు జన్మల్లియై వివరణములు వారికి గల చైతన్యమును, వైరములను జరిగిన యుద్ధములు గాఢభరితములు అందగు నెఱుంగదగిన సులభ తెలివి వివరింపబడియున్నది. ఇప్పుడు ఈ యుద్ధమునకు తటస్థమైన కారణము, గాఢత వారికి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు, యుద్ధానంతరము మొదలగు నివేదనములు గల 120 పుటలతో 6 భాగాలతో పటములతో 80 చిత్రాలతో పటములతో విసిల్లుచున్నది. రెండవ భాగమును నిర్ణయమున్నది. దరఖాస్తులంపును.

చాన్సలర్ ఫాన్టన్ వేనా.

ఈ వైఫేయ, మాకంపెని యంతమును పెట్టెమీదను వేనామీదనుగల ఈ ఫాక్టరీ వేనా మాకొకట ఇంగ్లండులో నిర్మణమయినది. ఈ వేనాను సిరా సోయు అద్దపు సిరికార్యముకట్టి వేనాలో వుండును. మాటిమాటికి సిరాయెత్తుకొను శ్రమచేత తొలగును. ఉంచిన చేతి నెత్తక యెంతసేపయినను వ్రాయును. ఇందలి విల్లు రోడ్డు గోలుచే చేయబడినది. ఇది యెన్నటికి జెడక. ఒకటిని తెప్పించి యువయోగించి చుంచెకునుగ గనగొనును. నిల్పుటోడ వెల 1-8-0; రోడ్డుగోల్డు విల్లు 1-8-0-4-0. పోస్టేజ్ కొనువారు భరింపవలెను.

వినివాడు:- ధనలక్ష్మి కంపెని, 6, వెంకటేశ మేస్త్రి వీధి, సామలకాన్ పేట, మదరాసు.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "Cotala" Bombay.
Messrs, E. DAFFERN & Co.,
Post Box No. 127, BOMBAY.

తెలిగ్రాఫ్ అడ్రస్:- "కోటాల" బొంబాయి

మెస్సర్స్ ఇ. డాఫర్న్ & అండు కంపెని.
పోస్టుబాక్సు నెం. 127, బొంబాయి.
ప్రకటన పత్రిక.

ఇందువలన సకల జనులకు తెలి గు చేయవలయు వుండునా :-

నీచునంది వచ్చు సుమారు పాత కుస్తులకు మే మొక్కరమే కంట్రాక్టుదారులము. చిన్న దుబాబదారులను విధివిధి తీరిగి అమ్ముచున్నాము, తామే నీచునంది ఈదుస్తులను రప్పించి అమ్ము చున్నారను మాటలచే మోసపోకును. మాధర ఒక్కటే; తగ్గించి ఇచ్చుటలేదు. ఒక్కవారి ఒక్కబేటకు తగ్గక ఎంతైనను పంపవలయు. ప్రతిబేటమీదను మాపేరు గురుతు యుండును. బొంబాయి చెన్నపట్టణములయందు మావద్దకొని విక్రయించువారు చిన్న వ్యాపారులే గాక మాసరకులు నీచుతోనుండు మాగిడ్డంగిలోనే వ్యాపిండుచేయుచు ఇక్కడికి వచ్చిన పిచ్చుట విక్రయించబడును

మాధరలు :-

సెం	మెస్సర్స్	1-8	ఒక్కోకోటు	1-8	వైట్	ఒక్కోకోటు	1-8
మా	అ	నై	మా	అ	నై	మా	అ
1	0	31	0	1	8	0	0
2	0	15	0	1	12	0	0
3	1	4	0	2	0	0	0
4	1	3	0	2	4	0	0
5	0	10	0	0	6	0	0
6	0	12	0	0	8	0	0
7	0	14	0	0	10	0	0
8	1	0	0	0	12	0	0

వేలు 1-8 100 కోటులు.

ముందుగా విలువ మొత్తములము తేక మూటితో ఒకభాగమైనను అర్ధభాగ వుండునయ్యును. తలిమ్మ మొత్తమును వ్యాల్వూ చేయబిల్ పోస్టువ్యాగా పనుల వలసినది మొదటి, రెండు సెబర్లసరకులు మిక్కిలి పాతవి గాను కొనుచువారలకు మేము వాటిని సిఫార్సు చేచుము. నూటికి రెండున్నరవంతుల కరూషన్ ఇచ్చుట మేము. మా ఏ జంట్లు మూలకముగా మాసరకులు తెప్పించక మావద్దనుంచి నేరుగా తెప్పించుకొన్న యెడల మా ఏజంట్లు నెంబరులను మూర్చి విచ్చులను నష్టపరచి మా కంపెనికి చెడ్డ పేరు తేకుండురు.

ప్రపంచ చరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గంభీర :- గా. హరినర్సయ్య త్రవరావు, ఎ. ఏ.

తెలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహు ప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0

అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు లేదు.

నిర్ణయమున సంచికలు పి. పి. గా పంపుచుము.

వలయువాడు :- ప్రపంచచరిత్రాకావ్యాలయము,

145, కా.వీధి, నందరాసు అని వ్రాయుడు.

నూతన రోమనంకూడి.

బేగంసాహిసోప్.

ఒక చూరి ఉపయోగించుట వలన వేసామందలి యే భాగ మనయందు రోమము ను చదువులేక కుద్దముగా నిండును. చర్మము యొక్క గుడ్డల మెదలంకునుకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి. వెల రెబ్బళ్లు పె ట్టె 151-0-0 వి.వి. భుక్తు40.

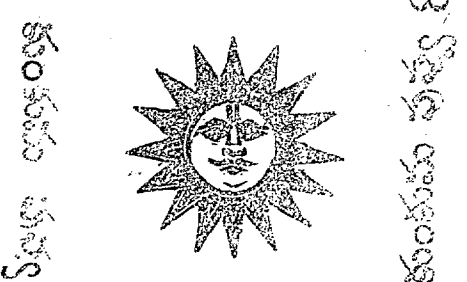
ఆర్. చి. మండిట్ అండ్ కంపెని లి, బండరువీధి, మదరాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!

ఈ పుస్తకమునందు ఇండియా దేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేక వాక్యములలోనుండి గ్రహించి లోక మేమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడూ అవశ్యముగా జనువ వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలరేడు. తపోలాభిర్నుతము.

వైద్యశాస్త్రి మురళీంకర్ గోవింద్, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం, 157 బ్రాహ్మణ, 96 మామిడికోట, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

వృక్షమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు మావద్దకు రమ్మను గమనింపుడు. కరస్పాంజెన్సు సెంటలగురుని ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని.

21, మామిడివీధి, బొంబాయి.

ఉప్పిడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసావి శెట్టి కంపెని,

షరావు నర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.

తండ్రి విలాసము:- "ఉప్పిడిచూర్"

ఇందుక్రింద కనుకరచిహ్నము ఇతర మొత్తముల బర్మానైజలకు తగుమొత్తముల ఇరుటిషా కెంపు లున్ను వైకాంతములు వగైరా కమలములున్ను లేదకానులు అణకానులున్ను జుంగరపు నగలు న్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు అర్జును పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

